

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Kolín

Kristýna Černá

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kristýna Černá

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Sociální a ekonomický rozvoj města Kolín

Název anglicky

Social and Economic Development of the Municipality Kolín

Cíle práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat a zhodnotit hlavní socioekonomické ukazatele, formulovat silné a slabé stránky (na základě SWOT analýzy), zhodnotit změny v časové linii, problémy současnosti a rozvojový potenciál v obci Kolín, včetně přilehlých částí.

Metodika

Z metodologického pohledu bude využito především techniky studia dokumentů odborné povahy a sekundární analýzy dat. Také bude využito primárního sběru dat pomocí polostandardizovaných rozhovorů s klíčovými aktéry rozvoje obce. Taktéž bude provedena SWOT analýza pro zhodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení a následnému doporučení vedoucí k rozvoji obce.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

demografie, obec, regionální rozvoj, struktura obce, veřejná správa, územní samospráva

Doporučené zdroje informací

- ESKELINEN, Heikki, et al.: *Competitiveness, Localised Learning and Regional Development: Specialization and Prosperity in Small Open Economies*, Taylor and Francis, 2002. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral-proquest-com.infozdroje.czu.cz/lib/czup/detail.action?docID=169634>.
- HNILÍČKA, P. *Sídelní kaše : otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů : urbanismus do kapsy*. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-592-4.
- MATES, P. – WOKOUN, R. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-100-6.
- PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PEKOVÁ, J. – KADEŘÁBKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- ŠPAČKOVÁ, P. – OUŘEDNÍČEK, M. – NOVÁK, J. *Sub urbs: krajina, sídla a lidé*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2226-4.
- TOTH, D. *Ekonomie a management sociálního rozvoje*. Praha: galileo, 2013. ISBN 8-7041-5555-0.
- TOTH, P. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-491-6.
- WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
- WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.
-

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jakub Husák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 1. 2. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 2. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 02. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Sociální a ekonomický rozvoj obce Kolín" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03. 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jakubovi Husákovi, Ph.D. za vedení této bakalářské práce, za odborné připomínky a cenné rady, které mi byly poskytnuty při zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat místostarostovi města Kolín Mgr. Michaelovi Kašparovi za poskytnutí rozhovoru, cenných materiálů a informací o obci.

Sociální a ekonomický rozvoj města Kolín

Abstrakt

Tématem bakalářské práce je „Sociální a ekonomický rozvoj města Kolín“. Hlavním cílem této práce je analyzovat a zhodnotit současný stav ekonomické a sociální úrovně, která ovlivňuje rozvoj obce, a potenciál města. V práci je zpracována analýza demografických, sociálních, ekonomických a kulturních aspektů. Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V první, tedy teoretické, části jsou charakterizovány pojmy, které jsou nezbytné pro pochopení praktické části práce, týkající se regionálního rozvoje, veřejné správy a demografie, prostřednictvím studia odborné literatury. Praktická část práce je zaměřena na charakteristické rysy města – historie, poloha, demografie, občanská vybavenost a ekonomická rozvinutost. Na základě sběru dat byla v závěru práce vypracována SWOT analýza, která charakterizuje její silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby pro město. Na SWOT analýzu navazují závěrečná doporučení, která by v budoucnu mohla ovlivnit rozvoj města. Při vypracovávání práce bylo využito sekundární analýzy dat, studia odborné literatury a polostandardizovaného rozhovoru s místostarostou obce.

Klíčová slova: územní samospráva, obec, rozvoj obce, regionální rozvoj, struktura obce, veřejná správa, demografie, SWOT analýza, socioekonomický rozvoj

Social and Economic Development of the Municipality Kolín

Abstract

The topic of the bachelor thesis is "The Social and Economic municipality Kolín". The main aim of this work is to analyze and evaluate the current situation of the economic and social level, which influences the development of the municipality, and the potential of the city. The thesis analyzes demographic, social, economic and cultural aspects. The bachelor thesis is divided into the theoretical and practical part. The theoretical, part is characterized by the concepts that are necessary for understanding the practical part of the thesis concerning regional development, public administration and demography, through the study of professional literature. The practical part is focused on the characteristic features of the city-history, location, demography, civic amenities and economic development. On the basis of the data collection, a SWOT analysis was drawn up at the end of the thesis, which describes its strengths and weaknesses and opportunities and threats for the city. The SWOT analysis follows the final recommendations that could influence the development of the city in the future. During the elaboration of the thesis were used secondary data analysis, study of professional literature and half-standardized interview with the deputy mayor of the municipality.

Keywords: local government, municipality, community development, regional development, municipality structure, public administration, demography, SWOT analysis, socio-economic development

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Regionální rozvoj	12
3.1.1 Region.....	12
3.1.2 Regionální politika	12
3.1.3 Regionální rozvoj	13
3.2 Obec	14
3.2.1 Působnost obce	14
3.2.2 Orgány obce a zastupitelstvo	15
3.2.3 Rozvoj obce	18
3.2.4 Rozpočet obce	19
3.3 Demografie.....	20
3.4 Nezaměstnanost.....	21
3.5 SWOT analýza	22
4 Vlastní práce.....	24
4.1 Poloha a členění obce.....	24
4.2 Historie	25
4.3 Významné osobnosti	26
4.4 Správa města a její vnitřní organizace	27
4.5 Vybavenost města	28
4.5.1 Školství.....	28
4.5.2 Kulturní vybavenost a sport.....	28
4.5.3 Bydlení	30
4.5.4 Zdravotnictví a sociální péče.....	31
4.6 Průmysl	32
4.7 Doprava	32
4.8 Cestovní ruch	34
4.9 Obyvatelstvo	35
4.9.1 Vývoj počtu obyvatel	35
4.9.2 Přirozený a migrační přírůstek	36
4.9.2 Věková struktura.....	38
4.9.3 Národnostní složení obyvatelstva.....	39
4.9.4 Struktura obyvatel podle dosaženého vzdělání	40

4.9.5 Kriminalita.....	41
4.10 Hospodaření obce.....	42
4.11 Ekonomická aktivita a nezaměstnanost	44
4.12 SWOT analýza	45
4.13 Vyhodnocení ankety.....	48
4.14 Doporučení pro další rozvoj města	54
5 Závěr	56
6 Seznam použitých zdrojů	58
6.1 Citovaná literatura	58
6.2 Online zdroje	58
7 Seznam obrázků a tabulek	60
8 Přílohy	61

1. Úvod

Jedním z hlavních cílů aktérů veřejné správy je zvyšovat ekonomickou a životní úroveň života obyvatel jednotlivých obcí a regionů a zajistit dlouhodobě udržitelný rozvoj. Vzhledem k tomu, že v dnešní době získává ekonomická konkurenceschopnost a rozvoj stále větší váhu na regionální a lokální úrovni, je tato územní specifikace rozvoje znakem současných přístupů k problematice sociálního a ekonomického rozvoje. Rozvoj je chápán jako endogenní vývoj, kde je kladen důraz na využití všech dostupných vnitřních zdrojů regionu, spolupráci a na efektivní vztahy v regionu.

Ekonomický rozvoj je ovlivňován veřejným sektorem jak přímo (prostřednictvím daných programů), tak nepřímo (vytvářením příznivého prostředí pro rozvoj). Abychom mohli podporovat rozvoj vybraného území, je třeba tyto zdroje, tzn. rozvojový a ekonomický potenciál nejdříve rozpoznat. Což znamená schopnost regionu maximalizovat využití vnitřních zdrojů, aby se dokázal flexibilně přizpůsobit na národních i globálních trzích. Maximalizace využití zdrojů se projevuje vysokou úrovní příjmů a zaměstnanosti v podmínkách národní i mezinárodní konkurence. V posledních desetiletích se tyto změny spíše projevují v nehmotných a nemateriálních faktorech. Záměrem této práce je proto, na základě výše zmíněných poznatků, analyzovat sociální a ekonomické ukazatele obce Kolín.

Obec s rozšířenou působností Kolín je město ležící na řece Labe, ve Středočeském kraji, východně od Prahy v Polabské nížině. Jeho historie sahá až do 13. století. Město bylo založeno relokací za vlády Přemysla Otakara II. Původně byl Kolín královským horním městem, které se podílelo na těžbě stříbra. V 2. polovině 19. století město prošlo rychlou industrializací. V návaznosti na to zde vznikaly nové továrny pro potravinářský a chemický průmysl.

Aktuální počet obyvatel je cca 31 000. Kolín je velice důležitým železničním uzlem. Ve městě je bohatě zastoupený automobilový, chemický, potravinářský i strojní průmysl. V roce 2005 byla na severu katastrálního území založena automobilová továrna TPCA, která produkuje 300 000 aut ročně pod značkami Toyota, Peugeot a Citroën. Obec je po celé České republice známá jako pořadatelské město mezinárodního festivalu dechové hudby Kmochův Kolín.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat a zhodnotit současný stav (včetně historického kontextu) ekonomické a sociální úrovně a potenciál města Kolín se zaměřením na dosavadní demografický, ekonomický, kulturní vývoj, a na základě těchto ukazatelů vyhodnotit změny v časové linii. Mezi zkoumané faktory patří vývoj počtu obyvatelstva, občanská vybavenost, nezaměstnanost a stav životního prostředí.

Práce je rozdělena do dvou částí. Při zpracování první, tedy teoretické části bakalářské práce, je pozornost soustředěna na vysvětlení základních pojmů, které je nezbytné znát pro pochopení daného tématu. Obsahuje vysvětlení pojmů jako například obec, orgány obcí, rozvoj obce, nástroje regionální politiky a demografie.

Empirická část práce, která bude rozdělena na několik částí, informuje o základních charakteristikách města Kolín, historii, geografické poloze a údajích o sociální vybavenosti města. V závěrečné kapitole se práce věnuje vyhodnocení získaných údajů, které jsou aktuální, a obsahuje návrh dalších možných sociálních a ekonomických dosažitelných cílů obce.

2.2 Metodika

Informace jsou získány provedením sekundární analýzy dat z odborné literatury zaměřené na regionální rozvoj, veřejnou správu a demografii, dokumentů souvisejících s tématem, internetových zdrojů a statistik obce a Českého statistického úřadu, doplněných o informace získané z polostandardizovaných rozhovorů s místostarostou obce Kolín. Ze statistik ČSÚ budou čerpány např. demografické údaje, informace o vývoji počtu obyvatelstva, národnostní struktuře, vzdělanosti, migraci, úmrtnosti a porodnosti. Informace potřebné k vyhodnocení aktuální situace ve městě (angažovanosti obyvatelstva a fungování veřejné správy) budou získávány pomocí dotazníkového šetření. Veškeré závěry práce budou plynout ze SWOT analýzy, která určí silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení, ke zhodnocení budoucího potenciálu obce.

3 Teoretická východiska

V teoretické části bakalářské práce jsou vysvětleny základní pojmy, se kterými se dále pracuje v praktické části práce. Vysvětlené pojmy pomohou objasnit výstupy z analýz bakalářské práce a zároveň slouží jako výklad laické veřejnosti.

3.1 Regionální rozvoj

3.1.1 Region

Zásadní pro tuto bakalářskou práci je definování pojmu region.

„Region je územní celek, který se podle zvolených kritérií může vyčlenit z širšího území. Kritérium je obvykle zvoleno za určitým cílem (ekonomickým, sociálním, prostorového uspořádání atd.). Obecná definice pojmu region neexistuje, území může být různě veliké, homogenní nebo heterogenní, vytvořené uměle shora na základě politické objednávky nebo zdola na základě společných zájmů.“ (Majerová, Kostecký, Sýkora, & kolektiv, 2011, str.108)

Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje definuje region jako územní celek vymezený územními obvody krajů a obcí, jehož rozvoj může být podporován podle tohoto zákona. Region můžeme taktéž chápat jako komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry. Regiony se vyznačují vysokou mírou homogenity, což nám umožňuje jednotlivé regiony mezi sebou porovnávat.

Charakter regionů ovlivňují exogenní a endogenní faktory. Mezi exogenní, neboli fyzicko-geografické, faktory řadíme například znaky reliéfu, klimatu, půdy a vodstva. Naopak mezi endogenní, tedy sociálně geografické, faktory patří prostorové vztahy kulturního a společenského rázu. Jsou to aktivity sociokulturní, politické, občanské a hospodářské. (Wokoun, Mates & Kadeřábková, 2011)

3.1.2 Regionální politika

Vznik regionální politiky proběhl ve 30. letech minulého století. Jako mnoho pojmů v regionalistice, tak i regionální politika nemá jednotnou a ucelenou definici. Například výkladový slovník Dictionary of Human Geography definuje regionální politiku jako součást státní politiky, která ovlivňuje rozmístění hlavních ekonomických aktivit a zdrojů buď jen v určité části státu nebo na celém jeho území.

Jedná se o opatření, které mají pomoci k růstu ekonomické aktivity v oblastech, kde je malý ekonomický růst a vysoká nezaměstnanost, a zároveň na územích, kde je nadměrný ekonomický růst, provádět kontrolu ekonomických aktivit. Zjednodušeně se jedná o soubor nástrojů a aktivit zlepšujících kvalitu života občanů, podporujících hospodářský růst prostřednictvím strategických investic a napomáhajících ke zmírnění nebo odstranění ekonomických rozdílů. Existence těchto rozdílů v socioekonomické oblasti komplikuje nebo zcela znemožňuje další rozvoj daného území a způsobuje konflikty mezi státem a občany. Tyto rozdíly mezi regiony jsou označovány jako disparity (Maier, 2012)

Ministerstvo pro místní rozvoj v rámci regionální politiky zpracovává koncepční dokumenty a strategie, které se zaměřují na soudružnost regionů a zvyšování konkurenceschopnosti. Nástrojem realizace regionální politiky je nyní Strategie regionálního rozvoje České republiky, která platí v období mezi lety 2014 a 2020. Z dokumentu vycházejí zaměřené rozvojové programy, které jsou financovány převážně z národních zdrojů z fondů Evropské unie. (Strategie regionálního rozvoje České republiky Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2013)

3.1.3 Regionální rozvoj

Neexistuje obecně ustanovená a přijímaná definice regionálního rozvoje, avšak většina přístupů chápe regionální rozvoj jako rozvoj území a jako činnost, která je vykonávána představiteli veřejné správy za cílem podpořit rozvoj daného regionu.

Regionální rozvoj můžeme chápat jako rozvoj hospodářský, sociální, ale i rozvoj dopravy nebo například podnikání. Vzhledem k tomu, že jsou složky regionálního rozvoje navzájem propojeny, je nezbytné se například při ekonomickém rozvoji zabývat i sociální dimenzí regionu. Hlavním cílem rozvoje regionu je zlepšování podmínek tak, aby se zlepšovala životní situace uvnitř regionu.

Základním nástrojem regionálního rozvoje je regionální plánování. Regionální plánování je proces, ve kterém se nejdříve stanoví cíle, zvolí se úkoly a činnosti potřebné k jejich dosažení.

Při rozhodování o tom, kam nasměrovat úsilí o podporu regionálního rozvoje, je hlavním kritériem dlouhodobá udržitelnost. (Maier, 2012)

3.2 Obec

Pojem obec ustanovuje několik právních pramenů. V Ústavě, nejvyšší právní normě právního řádu státu, se uvádí: „*Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.*“ (<https://www.psp.cz>, 2017)

Dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích je obec veřejnoprávní korporace (právnícká osoba), která vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těch vztahů.

Má vlastní majetek, se kterým hospodaří, vlastní finanční prostředky, a sestavuje si svůj finanční rozpočet (Provazníková, 2015). Vystupuje jako vykonavatel státní správy. Obec tvoří občané, kteří společně trvale osidlují vymezené území (mají zde trvalé nebo přechodné bydliště), které je vymezené hranicemi. Obec chrání při plnění svých úkolů veřejný zájem a zájmy občanů, hospodaří dle vlastního rozpočtu a dle stavu zákonů a jiných předpisů vykonává řadu činností.

Obce dělíme na několik druhů dle rozsahu působnosti:

- Obec
- Obec s pověřeným obecním úřadem (obec v rámci přenesené působnosti vykonává na daném území státní správu)
- Obec s rozšířenou působností (státní správa je přenesená z krajských úřadů na obecní úřady)
- Města (obce s počtem obyvatel nad 3000, nebo před rokem 2001 získala status města)
- Statutární města (v ČR je 26 statutárních měst, všechny mají nad 40 000 obyvatel)
- Hlavní město Praha

Dle statistik Českého statistického úřadu je v České republice v současné době 6258 obcí a újezdů. (Český statistický úřad, 2017)

3.2.1 Působnost obce

„Působnost je oblast činnosti subjektu veřejné správy v rámci úpravy určitých společenských vztahů (věcná působnost), na určitém území (prostorová, rovněž místní či

těž územní působnost), vůči určitému okruhu osob (osobní působnost) a v určitém čase (časová působnost). V rámci své působnosti realizuje subjekt veřejné správy svou pravomoc, což je soubor nástrojů k plnění svěřených úkolů (např. pravomoc vydávat právní akty, uzavírat veřejnoprávní smlouvy.“ (Koudelka, 2007, str. 64)

Obce mají velký rozsah kompetencí, které stanovuje zákon a další předpisy. Činnosti obcí lze rozdělit do dvou skupin dle působnosti. Jedná se o samostatnou a přenesenou působnost.

Obec se samostatnou působností dané aktivity spravuje samostatně. Jedná se o záležitosti, které jsou v zájmu občanů a obce samotné a které do samostatné působnosti svěřil zákon. Jedná se především o uspokojování potřeb občanů, jako je například ochrana a rozvoj zdraví, výchova a vzdělávání, bydlení a ochrana veřejného pořádku. Obec vykonává také nepřímou místní státní správu, vykonává tedy určité činnosti pro stát (decentralizovaná státní správa). Orgány krajů a státní orgány zasahují jen v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona.

Obec s přenesenou působností zastupuje v daných záležitostech státní správu, jedná se tedy o přiblížení některých úkonů do místa bydliště občanů. Příspěvky na plnění těchto úkonů získávají obce ze státního rozpočtu. Přenesenou působnost státní správy zajišťují zpravidla větší obce. (Kadeřábková & Peková, 2012)

3.2.2 Orgány obce a zastupitelstvo

Obec spravuje dané záležitosti pomocí orgánů obce jako jsou například zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, místostarosta a obecní úřad. Zákon o obcích a další zvláštní předpisy ustanovují pravomoci orgánům obce. Pravomoci jsou rozdělené na vyhrazené a nevyhrazené. Vyhrazené pravomoci musí vykonávat pouze orgány, kterým byly přiděleny. Naopak nevyhrazené pravomoci vykonává rada, případně starosta nebo zastupitelstvo obce. (Balík, 2009)

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je orgán, který samostatně spravuje obec. Je složeno ze zvolených členů občany na základě rovného, všeobecného a přímého volebního práva na čtyřleté funkční období. Mandáty jsou rozdělovány podle zásady poměrného zastoupení. Počet zastupitelů se stanovuje v souladu se zákonem dle počtu obyvatel obce a velikosti územního obvodu.

Zasedání zastupitelstva je dle potřeby, minimálně však jednou za tři měsíce, což stanovuje zákon. Schůze zastupitelů jsou veřejně přístupné občanům. Aby usnesení zastupitelstva bylo platné, vyžaduje se souhlas nadpoloviční většiny všech členů. (Wokoun, Mates, & Kadeřábková, 2011)

Hlavní úkoly zastupitelstva dle zákona č. 128/200 SB. jsou:

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,
- delegovat zástupce obce, s výjimkou § 102 odst. 2 písm. c), na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
- plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.

Počet členů zastupitelstva určuje taktéž zákon č. 128/200 SB. a to následovně:

Tabulka č. 1 Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
Do 500	5-15
501-3 000	7-15
3 001-10 000	11-25
10 001-50 000	15-35
50 001-150 000	25-45
Nad 150 000	35-55

Zdroj: Vlastní zpracování – zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

Starosta a místostarosta

Starosta a jeho zástupce – místostarosta, jsou voleni zastupitelstvem z řad zastupitelstva. Ke zvolení je potřeba absolutní většina hlasů. Starosta musí být občan České republiky starší 18 let.

Starosta zastupuje obec navenek. Za své činnosti je odpovědný, stejně tak jako místostarosta, zastupitelstvu obce. Starosta řídí a kontroluje všechny pracovníky obecního úřadu, svolává a řídí zasedání zastupitelstva obce, rozhoduje o záležitostech svěřených mu radou obce, zodpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, podepisuje právní řád obce. Starosta statutárního města, popřípadě hlavního města, se označuje primátor.

Místostarosta obce zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti v plném rozsahu. (Wokoun, Mates, & Kadeřábková, 2011)

Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce a odpovídá se zastupitelstvu obce za své činnosti v obci se samostatnou působností. V obci s přenesenou působností rozhoduje, stanoví-li tak zákon. Radu tvoří starosta, místostarostové a další zvolení členové z řad

zastupitelstva. Má lichý počet členů, nejméně 5 a nejvýše 11 členů. Hlavním úkolem je připravovat podklady pro jednání zastupitelstva obce, vydávat nařízení obce, kontroluje plnění úkolů zadaných obecnímu úřadu a rozhoduje o uzavírání nájemních smluv. Schůze rady jsou neveřejné a svolávají se dle potřeby.

Rada obce se nevolí v obcích, jejichž zastupitelstvo má méně než 15 členů. Pokud v obci není zvolena rada, zastupuje její činnost starosta. (Wokoun, Mates, & Kadeřábková, 2011)

Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou a zaměstnanci obce, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta obce. Mezi pravomoci obecního úřadu patří například zřízení úřední desky a pomáhat s činnostmi výborům a komisím. Jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu může zřídit Rada obce. Obecní úřad řídí jmenovaný tajemník v případě, že je tato funkce zřízena. Obecní úřad města označujeme jako městský úřad a obecní úřad statutárního města nazýváme magistrát. (Čmejrek, Bubeníček, & Čopík, 2010)

3.2.3 Rozvoj obce

Obce mají možnost vypracovat program rozvoje obce, ve kterém jsou uvedeny kroky, které mají vést ke zkvalitnění současného stavu obce a k větší spokojenosti občanů s životem v obci. Dokument Program rozvoje obce (taktéž Strategický plán rozvoje) schvaluje zastupitelstvo a je většinou zpracováván minimálně na jedno volební období.

„V praxi si obce zpravidla vytvářejí programy rozvoje na čtyřleté volební období. Toto období je ale příliš krátké pro realizaci významnějších a rozsáhlejších záměrů týkajících se územního rozvoje. Proto lze doporučit, aby jako základ programu rozvoje obce posloužil strategický plán, který vznikl za aktivní účasti nejen momentálních politických představitelů obce v tom kterém volebním období, ale všech rozhodujících aktérů rozvoje obce a široké veřejnosti. Pro jednotlivá období lze strategický plán dále upřesňovat a konkretizovat, aniž by ovšem úpravy porušily vizi nebo podstatně zasáhly do celkové koncepce základních rozvojových cílů strategického plánu.“ (Maier, 2012, str. 50)

Podstatou rozvoje obce je kvalitativní změna života obyvatelstva k lepšímu. Vzhledem k tomu, že se podmínky, které ovlivňují život v obci, neustále mění, jde o

neustále pokračující proces. Rozvoj obce nejvíce záleží na lidech, kteří obec tvoří, a na ochotě představitelů samosprávy provádět změny. (Kováčiková, a další, 2014)

3.2.4 Rozpočet obce

“Na veřejný rozpočet se můžeme podívat z několika hledisek, a to z pohledu peněžního fondu, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence (nicméně za určitých okolností se využívá i návratný princip, tzn. využívání návratných příjmů. z účetního hlediska je bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje a musí být vyrovnaná. Příjmy a výdaje je nutné reálně plánovat. Rozpočet je tudíž i důležitým finančním plánem, podle kterého se v rozpočtovém období hospodaří.”
(Kadeřábková & Peková, 2012, str.102)

Příjmy rozpočtu můžeme rozdělit do příjmových tříd:

- daňové příjmy-nejvýznamnější zdroj financování, jedná se o příjmy z daní a poplatků
- nedaňové příjmy-příjmy z vlastní činnosti a pronájmu, poplatky občanů za služby
- kapitálové příjmy-příjmy z prodeje pozemků, majetku
- přijaté dotace-dotace ze státního rozpočtu a fondů

Výdaje se dělí do tzv. výdajových tříd, do kterých zahrnujeme:

- běžné výdaje-výdaje na služby, výkony a věci
- kapitálové výdaje (investiční) - výdaje na pořízení dlouhodobého majetku
- financování z tuzemska a ze zahraničí (vyhláška č. 323/2002 Sb.)

Je žádoucí, aby rozpočet byl sestavován jako vyrovnaný nebo přebytkový. Schodkový rozpočet je dlouhodobě nežádoucí, může být způsoben například špatným hospodařením subjektu.

Rozpočtové období trvá jeden rok. V rámci rozpočtového procesu dochází k sestavení návrhu územního rozpočtu, jeho schválení, realizací, průběžnou a následnou kontrolou v průběhu rozpočtového období. Za sestavení rozpočtu je odpovědný výkonný orgán. Sestavování rozpočtu ovlivňuje vývoj příjmů a výdajů v minulých letech a i například požadavky organizací zřizovaných obcí. Následně volený orgán, což je například

rada, finanční komise nebo zastupitelstvo, rozpočet projedná a schválí. Odbor rozpočtu po skončení rozpočtového roku sestaví bilanci skutečného plnění příjmů a výdajů a vytvoří tzv. závěrečný účet obce. (Wokoun, Mates, & Kadeřábková, 2011)

3.3 Demografie

Pojem demografie je odvozen od řeckých slov *demos* (lid) a *grafein* (popisovat), doslovný překlad je tedy popis obyvatelstva. Vznik demografie se datuje do 20. let 17. století, kdy John Graunt vydal práci, ve které byly statisticky zpracovány úmrtní listky. Tehdy se poprvé demografie spojila se statistikou. Pojem demografie vznikl až o dvě století později, v roce 1855, kdy ho poprvé vyslovil Achille Guillard. (Kalibová, Pavlík, & Vodáková, 1998)

Jedná se o vědní obor zabývající se reprodukcí lidských populací, jinak řečeno demografickou reprodukcí. Demografická reprodukce je „*přirozená obnova populace s vyloučením migrace, tedy přirozená měna obyv. v uzavřené populaci, kdy se bere v úvahu pouze proces rození a vymírání (porodnost a úmrtnost). Rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých v určitém časovém úseku se označuje buď jako přirozený přírůstek, nebo, dosahuje-li záporných hodnot, jako přirozený úbytek. V případě, že se bere v úvahu i migrace, tj. počty přistěhovalých a vystěhovalých v určitém územním celku ve sledovaném období, mluví se o otevřené populaci a o populačním vývoji. Změny ve velikosti populace se pak označují jako celkový populační přírůstek či populační úbytek, který se skládá z přirozeného přírůstku či přirozeného úbytku a migračního salda.*“ (Kalibová, Pavlík, & Vodáková, 1998, str. 27)

Pro demografii je nejtypičtejší studium struktury obyvatelstva dle pohlaví a věku, což se souhrně nazývá demografická struktura. Další struktury můžou být např. ekonomická – kde dělíme obyvatelstvo na ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní, geografická struktura – struktura dle rozmístění obyvatelstva, struktury dle národnosti, náboženství nebo vzdělání. Údaje pro vznik těchto struktur se získávají pravidelně při sčítání lidu. (Koschin, 2005)

Mezi nejdůležitější demografické ukazatele patří například hrubá míra porodnosti, hrubá míra úmrtnosti, hrubá míra přirozeného přírůstku a hrubá míra reprodukce.

3.4 Nezaměstnanost

S demografickým vývojem je úzce spjat pojem nezaměstnanost. Nezaměstnanost je taková situace na trhu práce, kdy poptávka po pracovních místech převyšuje nabídku pracovních míst. V současné době je nezaměstnanost velký sociální problém, je totiž nezbytné mít práci pro uspokojování základních lidských potřeb a pro obstarání si živobytí. Nezaměstnanost patří mezi největší problémy tržní ekonomiky.

Dle metodiky Mezinárodní organizace práce se za nezaměstnaného považuje osoba, která je starší 15 let, je aktivním uchazečem o práci a je připravena k okamžitému nástupu do zaměstnání. Pokud si nezaměstnaný aktivně práci z jakéhokoliv důvodu nehledá, nemá zájem pracovat, je ekonomicky neaktivní. Pro měření nezaměstnanosti se využívá ukazatel míra nezaměstnanosti.

Za největší ekonomický problém je považována nezaměstnanost, která trvá déle než jeden rok, tzv. dlouhodobá nezaměstnanost. Tito lidé jsou z užšího hlediska sociálně neatraktivní pro své okolí, které k nim nemá úctu a přirozený respekt.

„Je nutno poznamenat, že nezaměstnanost není považována za vážný ekonomický, ale ani za sociální problém, pokud se nestává masovou. Obvykle se vychází z faktu, že samotná existence nezaměstnanosti je vlastně přirozeným fenoménem a atributem svobodné společnosti, založené na tržním mechanismu a demokracii. Její existence primárně vyplývá a je ospravedlněna potřebami:

- *pohybu ekonomiky, který si vyžaduje i odpovídající pohyb pracovníků, což je spojeno s určitým časem, ve kterém se oba pohyby vzájemně přizpůsobují;*
- *svobodné volby osob, jejich svobodného rozhodování o tom, zda přijmou zaměstnání, nebo zda budou existenčně závislé na jiných příjmech než na příjmech realizovaných na trhu práce, zejména na různých dávkách sociálního státu (welfare state), podporách od charitativních organizací nebo ze strany rodiny, či příjmech z činnosti v neformální ekonomice.“ (Mareš, 2002, str. 62)*

Nezaměstnanost můžeme rozlišit na několik typů:

- **frikční** – nezaměstnanost spojená se změnou zaměstnání, doba mezi ukončením jedné práce a nástupem do práce jiné

- strukturální – nezaměstnanost zapříčiněná změnou struktury ekonomiky, je řešitelná např. rekvalifikací
- cyklická – závislá na průběhu hospodářském cyklu
- sezónní – souvisí s ročním obdobím, např. zaměstnání v zemědělství (Soukup, Pošta, Neseť, Pavelka, & Dobrylovský, 2007)

Nejčastěji se nezaměstnanost, dle Úřadu práce, týká těchto skupin obyvatel:

- Mladiství a absolventi
- osoby v předdůchodovém věku
- nekvalifikovaná pracovní síla
- osoby se zdravotním postižením
- příslušníci jiné národnosti než české (<https://mpsv.cz>, 2017)

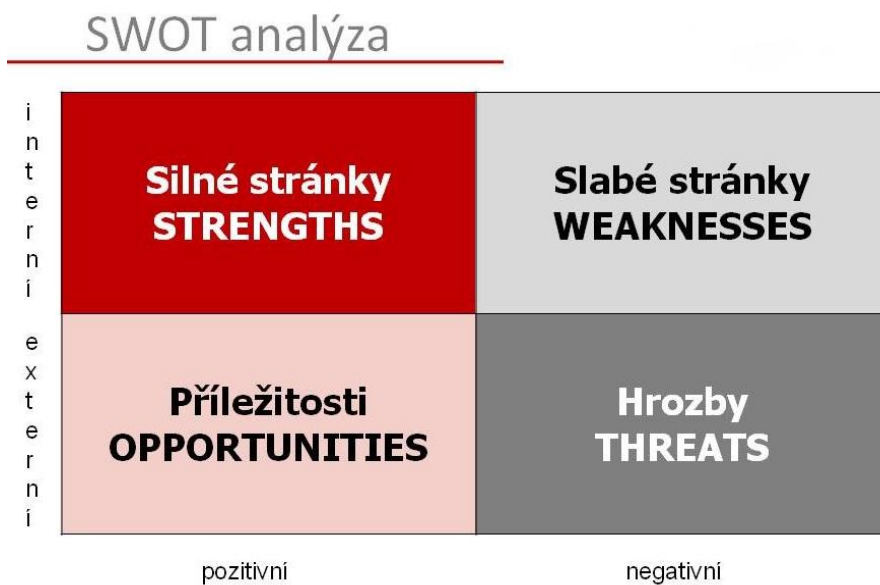
3.5 SWOT analýza

Název SWOT analýza je odvozen od anglických slov *strengths* (silné stránky), *weaknesses* (slabé stránky), *opportunities* (příležitosti) a *threats* (hrozby). Jedná se o analýzu pozice obce (organizace) z pohledu vnitřních a vnějších sil, které ji ovlivňují. (Rektořík & Šelešovský, 1999)

Cílem této metody je nalezení a současně vzájemné porovnání vnitřních slabých a silných stránek zkoumané instituce a možností a hrozeb, které na něj zvenčí působí. (Grospič, 2007)

„Jednotlivým kritériím, která byla vybrána s použitím různých výzkumných technik (dotazování, brainstormingu, diskuze atd.), je přisouzena váha (1-5), a dále jsou kritéria vyhodnocena pomocí škálování a obvykle se používá škála v rozmezí minus 10 až plus 10, přičemž 0 znamená, že kritérium není zařazeno ani mezi silné, ani mezi slabé stránky. Takto firma získává základní přehled o silných a slabých stránkách, které, doplněné o předpoklady vzniku příležitostí a hrozeb, dále poměruje se svými schopnostmi výroby vyvíje, výroby vyrábět, financovat podnikatelské záměry a se schopnostmi managementu firmy.“ (Kubíková, 2008, str. 103)

Obrázek č. 1 SWOT analýza

Zdroj: <https://www.cevelova.cz/proc-swot-analyza/>

4 Vlastní práce

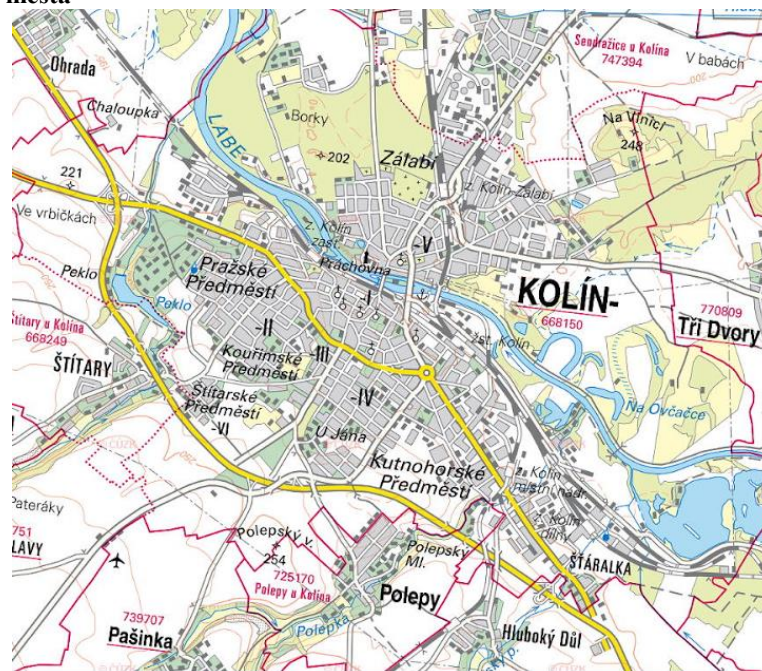
4.1 Poloha a členění obce

Okresní město Kolín leží ve Středočeském kraji, přibližně 60 km na východ od hlavního města Prahy. Nachází se v průměrné nadmořské výšce 220 metrů na rovinatém až mírně zvlněném reliéfu. Rozprostírá se na obou březích řeky Labe, která zde vytváří řadu slepých ramen, na okraji Polabské nížiny, která náleží ke Středočeské tabuli. Z jihozápadu do katastru města zasahuje Českomoravská vrchovina. Hraničí s Pardubickým a Královéhradeckým krajem. Mapa území obce je zachycena na obrázku č. 2.

V okolí města, především na východě a jihovýchodě, se rozprostírají lužní lesy a tůňe, jako například státem chráněný Veltrubský (Libický) luh a Kolínské tůňe. Obec se skládá ze čtyř katastrálních území (Kolín, Sendražice u Kolína, Štítary u Kolína a Zibohlavy) a je rozdělena na deset částí. Správní území města zaujímá ve Středočeském kraji 8.místo s rozlohou 745km².

Kolín těží především z výhodné geograficko-historické polohy v Polabské nížině, která se projevila v první řadě v historickém vývoji města po administrativně-správní, kulturní i dopravní stránce. Význam signifikantně posiluje i blízkost hlavního města Prahy a dalších větších měst v okolí, jako jsou například Pardubice a Hradec Králové.

Obrázek č. 2 Poloha města

Zdroj: <http://geoportal.cuzk.cz>

4.2 Historie

Město Kolín bylo založeno přesunem původní osady (tzv. relokací) Starý Kolín, neboť na původním umístění osady byly časté záplavy řeky Labe. Proto byl Kolín přesunut na strategicky výhodnější místo, na skálu nad řekou. Přesné datum založení nového města není známo, ale první písemná zmínka se datuje na 8. září 1261. Toto datum historici našli na oficiální listině vydané Přemyslem Otakarem II., a proto vědí, že již před tímto datem byl Kolín fungující královské město.

Krátce po založení města byla zahájena stavba kostela svatého Bartoloměje v gotickém stylu. Stavba kostela byla dokončena ještě před rokem 1300.

Na jihovýchod od Kolína se nacházela naleziště stříbra. Na těžbě se podílelo i královské horní město Kolín. O naleziště město vedlo spory s nedalekou Čáslaví. Na místě osady vzniklo roku 1291 město Kutná Hora.

Za dob vlády Přemyslovců byla městu udělena řada privilegií a výsad. To se změnilo za vlády Lucemburků, kdy bylo město potrestáno odnětím hospodářsky důležitého práva skladu zboží. Byla to odplata za odmítnutí otevření bran města Janu Lucemburskému, který byl v tu dobu zvolen novým českým králem. Po následném jednání s kolínskými měšťany bylo právo skladu zboží městu navraceno. Celkem bylo za vlády Lucemburků městu přiděleno čtrnáct privilegií – například úřad poprav a právo mílové.

Po roce 1419 tvořili patriciát především Němci, kteří stáli i na straně nově zvoleného českého krále Zikmunda. Němečtí obyvatelé města měli obavy z Husitů a začali se hromadně stěhovat z města. Tím se do městské rady dostalo větší množství českých obyvatel střední vrstvy, zejména z řad řemeslníků.

Po skončení husitské revoluce bylo město poničeno. S obnovou města Kolínu pomohl Jiří z Poděbrad, který udělil městu právo vybírat v městských branách poplatky, tzv. ungelt.

Zhruba v polovině 16. století, za vlády Habsburků, se Kolín zúčastnil povstání proti králi Ferdinandovi I. Habsburskému. Ferdinand město potrestal zabavením veškerého majetku a všech historických práv, chtěl tím omezit hospodářskou a politickou moc. V tomto období bylo město celkem šestkrát zničeno požárem, postiženo třikrát morovou epidemií a dvakrát zemětřesením. Třicetiletá válka v 17. století způsobila Kolínu velké škody, jak materiální, tak hospodářské. Počet obyvatel klesl z 3000 na 1300.

V roce 1781 bylo Josefem II. zrušeno nevolnictví, což způsobilo přísun vesnického obyvatelstva do měst. Konkrétně v Kolíně počet obyvatel vzrostl o polovinu. Začaly vznikat manufaktury, nastalo příznivé období pro rozvoj řemesel a živností, nejvíce se ve městě dařilo povoznictví a hostincům. V 19. století v Kolíně, jako v jenom z prvních měst, působili buditelé národního obrození, mezi ně patřil například básník František Jaromír Rubeš.

Výstavba železniční tratě Olomouc-Praha v polovině 19. století umožnila rozvoj průmyslu, společenského a kulturního života. To mělo opět vliv na počet obyvatelstva, které za 50 let vzrostlo cca o 10 000.

Rychlý vývoj města byl zastaven první i druhou světovou válkou, kdy převážná část mužské populace byla nucena odejít bojovat na válečné fronty. Války způsobily škody na majetku, zabily stovky osob a tisíce dalších zranily. Oběťmi se stali i kolínští židé. Ti byli z města deportováni v červnu roku 1942. Po válkách pokračoval průmyslový vývoj města, který vyvrcholil v roce 2005, kdy byla dokončena výstavba nového automobilové závodu v nedalekých Ovčárech. (<http://www.infocentrum-kolin.cz>, 2018)

4.3 Významné osobnosti

Josef Svatopluk Machar

J. S. Machar se narodil 29. února roku 1864. Byl básník, prozaik, publicista a spoluautor Manifestu České moderny. Studium absolvoval na gymnáziu v Praze a následně odešel do Vídně pracovat jako bankovní úředník, kde zůstal až do první světové války. V tuto dobu taktéž vznikla většina jeho uměleckých děl – básnická i publicistická tvorba a sblížil se s Tomášem Gurrigue Masarykem. Byl členem Realistické strany, vystupoval jako nepřítel prázdného vlastenectví a mezi roky 1918-1919 zasedal v Revolučním národním shromáždění. (<http://www.macharuvbrandys.cz/>, 2017)

František Kmoch

František Kmoch byl významný dirigent a skladatel a žil mezi lety 1848 až 1912. Nejdříve, po absolvování pedagogické školy, pracoval jako učitel. Až později působil jako dirigent Kolínského dechového orchestru. Ačkoli získal mnoho nabídek z jiných orchestrů, zůstal věrný svému rodnému Kolínu. Od roku 1962 město pořádá každý rok festival dechových orchestrů Kmochův Kolín. Ten pravidelně navštěvují nejlepší orchestry z celé Evropy. (Chvalovský, 1971)

Miloš Zeman

Dne 28.září 1944 se v Kolíně narodil bývalý předseda vlády a 3. prezident České republiky Miloš Zeman. Byl studentem střední ekonomické školy v Kolíně. Vzhledem k tomu, že mu bylo odepřeno studium na vysoké škole, působil jako účetní ve firmě Tatra Kolín. Až po dvou letech, kdy byl zaměstnaný v Tatře, dostal doporučení na studium vysoké školy a začal dálkově studovat na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v Praze. V červenci roku 1998 se stal českým premiérem, kterým byl po celé volební období, tedy až do roku 2002. V roce 2012 oznámil kandidaturu na prezidenta do prezidentských voleb v roce 2013. Volby vyhrál a je od 8. března 2013 třetím českým prezidentem. V roce 2018 ve volbách opět zvítězil a bude v čele státu další pětileté volební období. (<http://www.zemanmilos.cz/>, 2017)

4.4 Správa města a její vnitřní organizace

Město Kolín je obec s přenesenou působností a s pověřeným obecním úřadem. Správa města je vykonávána zastupitelstvem a radou obce. Zastupitelstvo se skládá z 27 členů – kandidátů politických stran (Změna pro Kolín, Kolíňáci, ANO, ČSSD, KDU-ČSL, KSČM). V jeho čele stojí starosta obce Kolín Mgr. Bc. Vít Rakušan. Rada obce má 9 členů – starosta, dva místostarostové a další radní zvoleni z řad zastupitelstva. Dále je ze zákona zřízen finanční a kontrolní výbor. Někteří členové zastupitelstva mají navíc i funkci předsedy v komisi (komise pro ochranu životního prostředí, komise pro přidělování zakázek malého rozsahu a kulturní komise).

Veškeré povinnosti a pravomoci plynoucí z přenesené působnosti zabezpečuje městský úřad. Městský úřad je členěn do odborů a oddělení, které zřizuje a ruší Rada města.

Obec zřizuje několik příspěvkových organizací – mezi nejvýznamnější patří základní školy, základní umělecké školy, Městská knihovna, Městská správa kin, Městské divadlo, Městský společenský dům, Městské sociální a zdravotní služby a CEROP (Centrum rozvoje podnikání). (<http://www.mukolin.cz/>, 2018)

4.5 Vybavenost města

4.5.1 Školství

Kolín má širokou nabídku vzdělávání obyvatel. Město zřizuje celkem 8 mateřských škol a působí zde i několik soukromých školek včetně jedné mateřské školky zřízené při nemocnici přímo v areálu Oblastní nemocnice Kolín a.s. V současné době je kapacita mateřských školek zcela naplněna. Město dále zřizuje i svou organizační složku jesle, které jsou určeny pro děti od jednoho roku do tří let a nabízí i krátkodobé pobyty, které mohou využít například matky na mateřské dovolené. Kapacita jeslí, která je momentálně 45 míst, není dostačující, a město plánuje její rozšíření.

V Kolíně zajišťují základní vzdělání základní školy s celkovou kapacitou 4230 žáků. Zhruba 700 žáků ve věku 6-14 let do města denně dojíždí za povinnou školní docházkou. Základní školy nesou označení číslicemi 1-7, ve většině případech se k názvu přidává i název ulice, ve které se škola nachází, například „2. Základní škola Bezručova“. Vzdělávání jedinců s mentálním postižením zabezpečuje speciální škola. Vzdělání v oblasti uměleckých oborů zajišťuje Základní umělecká škola Františka Kmocha.

Ve městě nalezneme osm veřejných středních škol – Gymnázium, Obchodní akademie, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště stavební, Střední odborná škola informatiky a spojů, Střední odborné učiliště a Střední odborná škola strojírenská, Střední škola obchodní, Střední zdravotnická škola a Dívčí katolická škola. Mezi soukromé školy můžeme zařadit Střední odbornou školou podnikatelskou a Střední odbornou školu managementu a práva. Na devíti středních školách studuje momentálně přibližně 3000 studentů.

V Kolíně najdeme zastoupení i na úrovni vyššího vzdělání – působí zde Vyšší odborná škola misijní a teologická, Academia Rerum Civilium (Vysoká škola politických a společenských věd) a Vyšší odborná škola zdravotnická.

4.5.2 Kulturní vybavenost a sport

O kulturní vyžití ve městě Kolín se stará především Městský společenský dům, který místní nazývají „betonová krabice“. Tento název si společenský dům vysloužil kvůli svému obdélníkovému tvaru, který architektonicky nezapadá do historické části města. Velký sál má kapacitu 700 lidí. Nabízí například koncerty Kolínské filharmonie, setkání sběratelů, různé besídky, taneční hodiny pro mládež a koncerty. Během plesové sezóny se

ve společenském domě pořádají maturitní plesy středních škol, myslivecké, jezdecké, rybářské plesy nebo i například ples Letecké základny Čáslav. V následujícím roce se plánuje dokončit kompletní rekonstrukci této budovy.

Město poskytuje i široké sportovní využití. Na kraji města se nachází Vodní svět, který nabízí aquapark a letní plovárnu. V areálu nalezneme i hřiště na volejbal, beach volejbal, dopravní hřiště, ledovou plochu, saunu, tenisová hřiště, fitness centrum a podobná zařízení.

V zimních měsících je hojně využíván zimní stadion, který s kapacitou 14000 míst svého času býval největším zimním stadionem v Evropě. V současné době je jeho kapacita pouze 5500 míst. Nejčastěji je zimní stadion využíván hokejovým týmem SC Kolín, který hraje třetí nejvyšší soutěž českého ledního hokeje. Od roku 1912 ve městě působí fotbalový klub FK Kolín, který nabízí fotbalové tréninky pro všechny věkové kategorie včetně fotbalové školičky a týmy přípravek.

Celoročně je možné využít nově zrekonstruovaný atletický areál. Ten zahrnuje dva běžecké ovály s umělým povrchem a sektory pro další atletické disciplíny (dálka, výška, kladivo). Pořádají se zde atletické soutěže včetně mistrovství České republiky.

Dalším poskytovatelem volnočasových aktivit je Dům dětí a mládeže (DDM). DDM realizuje zájmové vzdělání především pro děti školou povinné. Toto vzdělání je poskytováno ve třech budovách, které jsou ve vlastnictvím města. Dům dětí a mládeže zde provozuje širokou škálu aktivit, jako jsou například výtvarné, pohybové a jazykové kroužky, dále pořádá řadu příležitostných akcí, vědomostních olympiád a soutěží.

Projekci nejnovějších filmů umožňuje Kino 99 ve dvou klimatizovaných kinosálech s kapacitou 233 a 65 míst. Kino disponuje technikou pro promítání ve 3D. V letních měsících je možné navštívit letní kino. V roce 2017 kino získalo nové společenské prostory a kinoklub spojený s kavárnou. V prostorách Kina 99 se nachází i Galerie 99, ve které probíhají především foto výstavy a výstavy různých uměleckých žánrů.

Další kulturní institucí, s více než stoletou tradicí, je Regionální muzeum Kolín. Muzeum uschovává a vystavuje fond sbírkových předmětů z oblasti historie, archeologie a přírodních věd. Každoročně se zde koná řada tematicky zaměřených výstav a přednášek.

Mezi další kulturní zařízení můžeme zařadit například Galerii v zahradě, Městskou knihovnu a Městské divadlo

Každý rok se na Kmochově ostrově v Kolíně koná v červnu festival dechové hudby Kmochův Kolín. Festival je pořádán ve jménu Františka Kmocha – známého kapelníka narozeného v Zásnukách u Kolína. V letních měsících pořádá město Kolínské kulturní léto. Projekt již třetím rokem zahrnuje promítání čtyř filmů v letním kině a šest koncertů. Další akce, která má kulturně oživit Kolín, se nazývá Otevřená ulice. Tento projekt vznikl z iniciativy občanů a je podporován městem. Jeho hlavní program se odehrává u chrámu svatého Bartoloměje a je vybíráno dobrovolné vstupné, které putuje na Farní charitu. Akce se konají každou středu od 16:00 hodin a jsou určeny primárně pro obyvatele města, ale může jí navštívit kdokoliv. (<http://www.infocentrum-kolin.cz/>, 2017)

4.5.3 Bydlení

V roce 2011 bydleli obyvatelé Kolína ve 13 145 bytech. Mezi lety 1991 a 2001 bylo nově vystaveno 836 bytů a v průběhu let 2002 až 2010 bylo v Kolíně nově postaveno 1 600 bytů, z nichž bylo 560 vystaveno pro zaměstnance automobilky TPCA v lokalitě Vodárna. Byty měly být spolufinancovány státem, který měl přispět na výstavbu bytů částkou 151 milionů korun. Stát svůj slib nesplnil, a tak bylo město nuceno pokrýt investici samo a muselo si vypůjčit částku 400 milionů korun. Tím se stalo nejzadluženějším městem České republiky. V současné době jsou byty využívány zaměstnanci TPCA, ale i ostatními obyvateli.

Výše zmíněné sídliště s byty vystavenými pro TPCA mají potenciál stát se sociálně vyloučenou lokalitou. Soustřeďují se v ní osoby s nižší kvalifikací, kteří se přistěhovali ze zahraničí nebo z různých částí České republiky. Město tuto situaci v tuto chvíli řeší výměnou bytů v jiných částech města.

Momentálně má město ve své správě přibližně 2 200 bytů. 200 bytů ve vlastnictví města je určeno pro příjmově omezené osoby. Kapacita bytů je nedostatečná, čekací doba je až 10 let. Počet bytů ve vlastnictví města se snižuje, město byty postupně prodává.

Město umožňuje podávat žádosti o pronájem volných bytů a jsou vytvořeny seznamy uchazečů. Na umístění do obecních bytů čeká přibližně 400 obyvatel, podmínkou pronájmu bytu je trvalý pobyt na území města, bezdlužnost vůči obci a kauce se výši jednoho nájemného. Tyto podmínky byly stanoveny vzhledem k tomu, že má město aktuálně pohledávky na nájemném v celkové výši přesahující 20 milionů korun. (www.mukolin.cz/, 2018)

4.5.4 Zdravotnictví a sociální péče

Již v roce 1892 byla v Kolíně zřízena nemocnice, která měla původně kapacitu jen 8 lůžek, v současné době tato nemocnice nese název Oblastní nemocnice Kolín a.s., jejímž zřizovatelem je Středočeský kraj. Nemocnice poskytuje kompletní zdravotnickou péči převážně pro pacienty z východní části Středočeského kraje. Jedná se v této oblasti o největší zdravotnické zařízení, které nabízí celkem 558 lůžek. V nemocnici nalezneme například chirurgické oddělení, dále transfuzní a hematologické, ORL, gynekologicko-porodnické a ortopedické oddělení. V posledních letech prošla nemocnice rozsáhlými úpravami. Projekty byly financovány Regionálním operačním programem regionu soudružnosti Střední Čechy. Zdravotní péči ve městě zároveň poskytuje městská poliklinika, téměř tři desítky praktických lékařů pro děti i dospělé, stomatologické ordinace a další specializovaní odborníci, jako jsou například oční, diabetologie, kardiologie atp. (<https://www.nemocnicekolin.cz/>, 2018)

Sociální služby ve městě poskytuje primárně příspěvková organizace Městské sociální a zdravotnické služby. Organizace zabezpečuje především pečovatelskou službu, odlehčovací službu a provozuje domovy pro seniory. Pečovatelská služba je služba poskytovaná osobám se sníženou soběstačností ze zdravotních důvodů v místě jejich bydliště. Odlehčovací služba je určena na přechodnou dobu seniorům nad 65 let. Ve městě se nachází také azylový dům, který poskytuje zázemí pro osoby bez přístřeší, osoby v krizi nebo osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách.

Město Kolín si uvědomuje potřebu více pracovat i s rodinami, které se ocitly v tíživé životní situaci. Z tohoto důvodu bylo v roce 2014 vybudováno Centrum sociálních služeb Zengrovka, které nabídlo zázemí odborníkům procujícím v sociálních službách. Projekt byl financován z fondů Evropské unie. V současné době tvoří Zengrovku přibližně 84 bytových jednotek. Je lokalizována na okraji průmyslové zóny, proto byla v minulosti izolována a působila jako vyloučená lokalita.

V návaznosti na investiční projekt Zengrovka obec požádala o dotaci z fondů Evropské unie z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Na základě toho byla městu přidělena podpora ve výši téměř deset milionů korun v rámci výzvy 3.2 – Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit. Aktivita projektu jsou směřovány na sociální služby ve vazbě na trh práce a práci s rodinou. (<https://www.mszs.cz/>, 2018)

4.6 Průmysl

Ve městě najdeme zastoupení chemického, automobilového, strojírenského, potravinářského, hutnického a polygrafického průmyslu. Nejvýznamnějším průmyslovým podnikem v okolí je japonská automobilová továrna TPCA (Toyota Peugeot Citroen Automobile Czech, s.r.o.). Provoz výroby byl zahájen v únoru roku 2005 a v továrně se každoročně vyrobí cca 220 000 vozů. Dvanáct let po otevření, v únoru 2017, zde byl dokončen třímiliontý vůz. V současné době TPCA zaměstnává 3000 obyvatel, což je cca 75 % zaměstnanců z regionu. Zároveň TPCA podporuje všestranný rozvoj regionu, do něhož investovala už přes 100 milionů korun. Tento grantový program se nazývá TPCA pro Kolínsko a podporuje projekty týkající se životního prostředí, bezpečnosti a zábavy. (<http://www.tpca.cz/>, 2018)

Dalším významným podnikem je OTK (Obchodní tiskárny Kolín a.s.), jehož historie sahá až do 70. let 19. století. V současné době se OTK zabývá produkcí obalů, grafických, rukávových a samolepících etiket a potravinových sáčků. Obchodní tiskárny finančně podporuje Evropská unie v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Z dotací se financují různá obchodní, ekonomická, právní a odborná školení. Jsou spolufinancovány taktéž Evropským sociálním fondem. (<http://www.otk.cz/>, 2018)

Zástupcem strojírenského průmyslu je ve městě firma KOPOS Kolín a.s., která se zabývá výrobou elektroinstalačního úložného materiálu. KOPOS má dceřiné společnosti v mnoha zemích světa, jako je například Gruzie, Dominikánská republika, Rusko, Etiopie a Slovensko. (<http://www.kopos.cz/>, 2018)

V chemickém průmyslu vyniká podnik Draslovka Holding BV – holandská společnost. Společnost se specializuje na kyanové chemikálie, agrochemikálie a průmyslové chemikálie.

4.7 Doprava

Jedním z hlavních indikátorů a předpokladů rozvoje území je doprava. Kolín je jeden z nejdůležitějších dopravních uzlů, jak silniční, železniční i autobusové dopravy, na území České republiky. Postavení města v geografii České republiky a vůči Praze je dáno výhodnou geodopravní polohou, a to především díky blízkosti vysoce frekventované dálnice D11, která spojuje Prahu a Hradec Králové. Před několika lety došlo k zefektivnění silniční dopravy ve městě a jeho nejbližším okolí, která spočívalo ve výstavbě jižního

obchvatu města. Tím se provoz v centru města snížil zhruba o třetinu. Absenci severního obchvatu Kolína město bere za jeden z největších nedostatků (Příloha č.1).

Kolín leží na několika významných železničních koridorech. Nachází se zde jedno hlavní nádraží a čtyři železniční zastávky (železniční stanice Kolín, Kolín zastávka, Kolín dílny, Kolín – Zálabí). Hlavní nádraží bylo vybudováno s podporou projektu Českých drah Živá nádraží. Vzhledem k tomu, že se jedná o stanici, ze které vyjíždějí i vlaky do okolních zemí, je možné zde platit eurem i platební kartou, což turisté i obyvatelé města vnímají jako velkou výhodu. Co místní obyvatelé vidí jako nevýhodu, je fakt, že je nádraží otevřené nonstop, což není úplně bezpečné v nočních hodinách, kdy se v okolí nádraží vyskytují osoby bez domova (Příloha č.2). Mezi hlavní tratě, které prochází Kolínem, můžeme zařadit například spojení mezi Prahou a Českou Třebovou, Prahou a Ostravou, Kolínem a Rumburkem, Kolínem a Ústím nad Labem. Nejvytíženější jsou příměstské spoje s Prahou, kdy jedna trať vede přes Nymburk a Poděbrady a druhá přes Český Brod.

Autobusová doprava zajišťuje především příměstské linky autobusu, prostřednictvím kterých se obyvatelé okolních obcí mohou dojíždět do Kolína za prací, občanskou vybaveností a školstvím. Z delších linek stojí za zmínku spojení například mezi Kolínem a Čáslaví, Mladou Boleslaví, Uhlířskými Janovicemi a Tábořem. V květnu roku 2017 byla zahájena rekonstrukce autobusového nádraží spojená s výstavbou nového autobusového terminálu. Na rekonstrukci město získalo dotaci ve výši 50 milionů korun z Integrovaného regionálního operačního programu. Doposud bylo okolí nádraží a nádraží autobusové dopravy vnímáno jako vnitroměstská periferie, město se ale tuto skutečnost rozhodlo změnit, zahájilo proto jednu z nejvýznamnějších investičních akcí posledních let a chce z nádraží udělat důstojnou vstupní bránu do města. Dokončení modernizace autobusového terminálu a prostranstvím u nádraží železniční dopravy se odhaduje na září roku 2018.

Městská hromadná doprava v Kolíně existuje již od dob první republiky a je tvořena 11 autobusovými linkami. Za účelem modernizace a zvýšení komfortu obyvatel proběhla roku 2017 modernizace MHD. Byla přidána možnost platit v autobusech platebními kartami, přímo na ně si mohou nahrát i časové jízdenky a děti mohou využít jízdu zaplacenou prostřednictvím klíčenky pro školáky. Klíčenka může nahradit i kartu v knihovně, čip do školní jídelny nebo může fungovat jako předplacená platební karta. Tato inovace je zastřešena a financována společností Mastercard.

4.8 Cestovní ruch

Město Kolín patří mezi architektonicky a historicky nejcennější města České republiky. Proto má velký potenciál v rozvoji cestovního ruchu. Jednou z nejvýznamnějších historických památek a dominantou města je chrám svatého Bartoloměje. Stavba chrámu svatého Bartoloměje byla započata v roce 1253, kdy byl Kolín Přemyslem Otakarem II. povýšen na královské. Na jeho stavbě se později podílel například i Petr Parléř. Roku 1995 se stal areál chrámu národní kulturní památkou, neboť se jedná o jednu z nejvýznamnějších architektonických památek České republiky. Součástí objektu je zvonice, barokní kostnice, krypta, děkanství a dvě budovy nejstarších kolínských škol. Pro turisty je chrám přístupný od dubna do října za symbolické vstupné 40 korun.

Další hojně turisty navštěvovanou památkou je Práčovna. Práčovna je gotická kamenná věž, která se tyčí na břehu Labe a byla vystavena na počátku 15. století. V tomto období byla využívána jako vodárna a strážní věž, ze které bylo možné kontrolovat plavbu po řece Labe. Název Práčovna je odvozen z dob 18. století, kdy bylo v prostorách věže umístěno skladiště střelného prachu. Věž v 19. století začala chátrat a přišla o střechu. V roce 2006 proběhla kompletní rekonstrukce a věž byla, za pomoci informačního centra v Kolíně, zpřístupněna veřejnosti. Obyvatelé a turisté ji mohou navštívit od května do října.

Nedávno byl znovu uveden do provozu areál bývalé Vodárny. Vodárna s vodojemem byla zprovozněna ve 30. letech 20. století. Tehdejší vedení města se rozhodlo zrekonstruovat stávající a vybudovat nové části městského vodovodu. Veškeré stavební práce trvaly celkem 6 let. Byla v provozu až do roku 1977 a o 20 let později byla prodána soukromníkovi, v jehož vlastnictví chátrala. V roce 2005 jí město opět odkoupilo a následně byla prohlášena za kulturní památku. Za podpory města prošla celkovou rekonstrukcí a momentálně se v jejích prostorách nachází rozhledna a v suterénu je umístěna expozice o kolínské historii a o historii vodárny.

Od roku 1989 je jádro města městskou památkovou rezervací. Karlovo náměstí je umístěno v historickém centru města, má obdélníkový tvar a rozlohu zhruba jednoho hektaru. Uprostřed náměstí se tyčí kašna a mariánský morový sloup, který má na svém vrcholu sochu Panny Marie. Na náměstí nalezneme i radnici, která byla postavena v novorenesančním stylu a skládá se ze dvou budov (původně radní dům a kasárny). Ostatních 22 domů na náměstí je postaveno v barokním a renesančním stylu z dob 18.

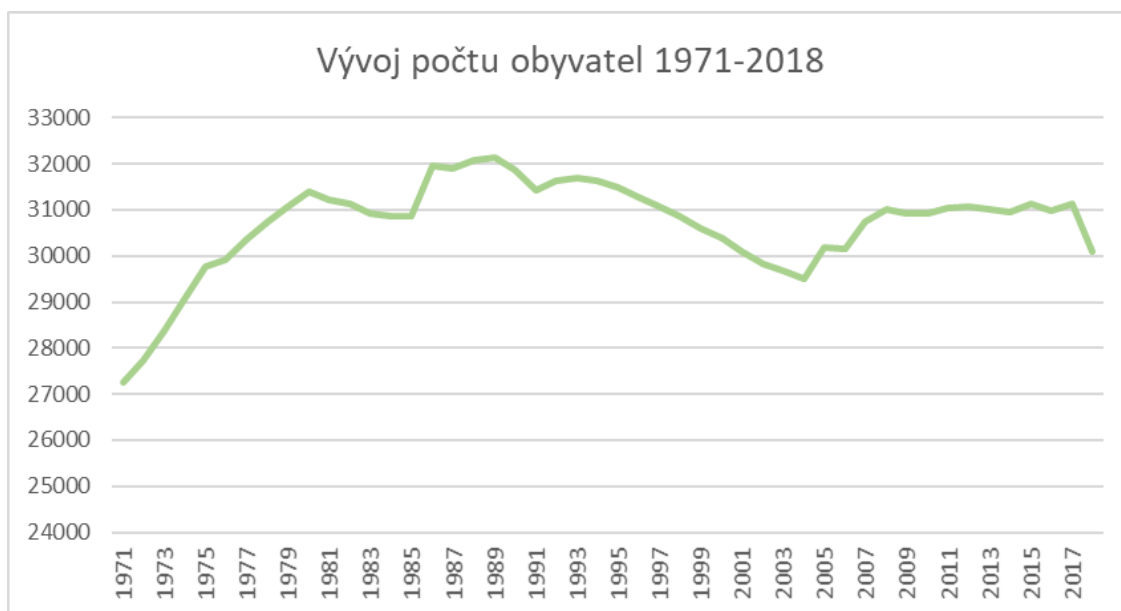
století, kdy většinu města zachvátil požár. Nachází se zde například Regionální muzeum a Městský společenský dům. Většina domů umístěných na Karlově náměstí je zapsána na seznamu kulturních památek. (<https://www.mistopisy.cz>, 2018)

4.9 Obyvatelstvo

4.9.1 Vývoj počtu obyvatel

K 1.1. 2018 žilo v obci Kolín 30 092 obyvatel. Hustota zalidnění je 139,9 obyvatel na 1 km², tím pádem se Kolín stává 35. největším městem v České republice a 4. největším městem ve Středočeském kraji.

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel 1971-2018

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Graf č.1 znázorňuje vývoj počtu obyvatel ve sledovaném období od roku 1971 do roku 2018. Vývoj počtu obyvatelstva v obci Kolín má kolísavou tendenci, a jak znázorňuje graf, mezi lety 1971 a 2018 došlo k nárůstům počtu obyvatel o 2844 osob – v roce 1971 žilo ve městě 27 268 obyvatel a roku 2018 už 30 092 obyvatel. Od roku 1971 počet obyvatel razantně rostl, tato situace byla zapříčiněna populačním opatřením vlády, což způsobilo populační boom, konkrétně až do roku 1979, kdy počet obyvatel začal mírně klesat. Úplného maxima počtu obyvatel dosáhl v roce 1989, kdy v Kolíně žilo 32 128 obyvatel. Po dosažení maxima začal počet konstantně klesat, tento jev byl způsoben politickými změnami a změnami ve struktuře veřejné správy. Další růst byl zaznamenán až od roku 2003, kdy byla zahájena výstavba a provoz automobilového závodu TPCA a to způsobilo

vysoký nárůst migračního přírůstku. Mezi lety 2007 až 2015 byl počet obyvatel téměř konstantní. Momentálně má klesající tendenci.

Aktuální počet obyvatel k 1.1.2018 je 30 092 a toto číslo konstantně klesá. Ve městě v současné době žije 15500 žen a 14592 mužů. Převažuje ženské pohlaví nad mužským, stejně tak, jako tomu bylo v historii.

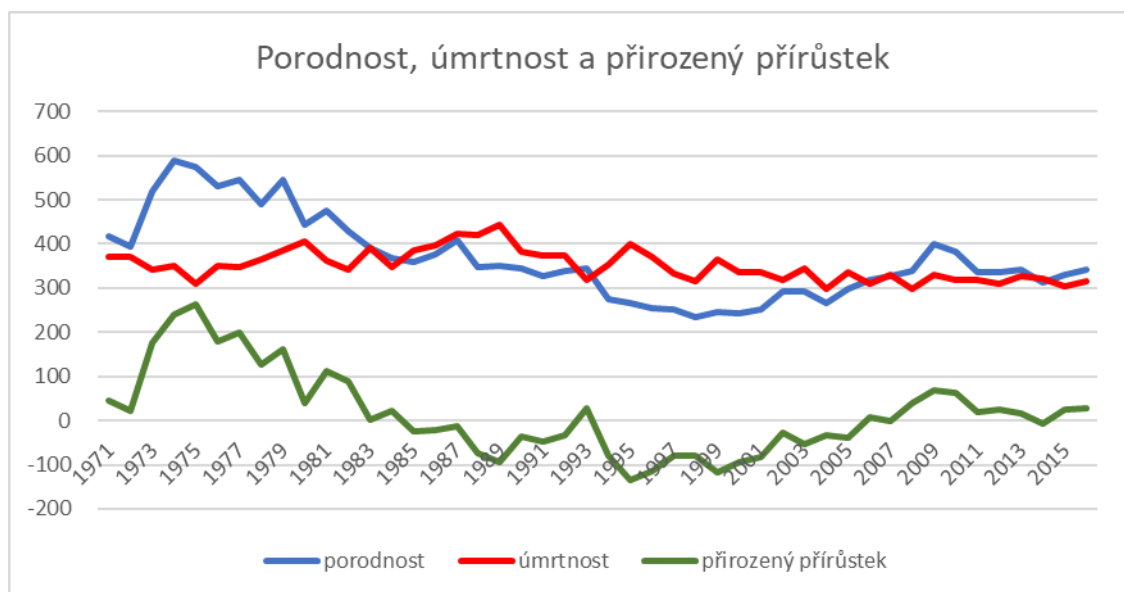
Vývoj počtu obyvatel byl ovlivněn dvěma faktory. Po pádu socialismu došlo k hlavní změně ve způsobu životního stylu obyvatel České republiky, kdy se změnilo reprodukční chování ve společnosti, které bylo ovlivněno právě systémovými změnami a větší svobodou jedince, ve smyslu možnosti seberealizace například v zaměstnání. Vývoj byl taktéž ovlivněn pronatalitními opatřeními vlády, která měla podpořit růst porodnosti.

4.9.2 Přirozený a migrační přírůstek

Na grafu č. 2 jsou znázorněny tři osy – porodnost, úmrtnost a přirozený přírůstek. V místech, kde je úmrtnost vyšší než porodnost, se potýkáme se záporným přirozeným přírůstkem. Kladných hodnot nabýval přirozený přírůstek pouze v 70. letech minulého století a v současné době až od roku 2009.

Vývoj úmrtnosti mezi lety 1971 až 2016 nevykazuje žádné zásadní výkyvy, je mírně kolísavý a stabilní. Oproti tomu porodnost má klesající tendenci. Nejvyšší porodnost byla zaznamenána v 70. letech, kdy se objevila populační vlna způsobená zacílenou populační politikou. Od té doby porodnost konstantně klesá, až na náhlý nárůst v roce 2009. Tento trend je shodný na všech územích České republiky. Průměrně se každý rok narodilo 366 živých dětí a zemřelo průměrně 356 občanů.

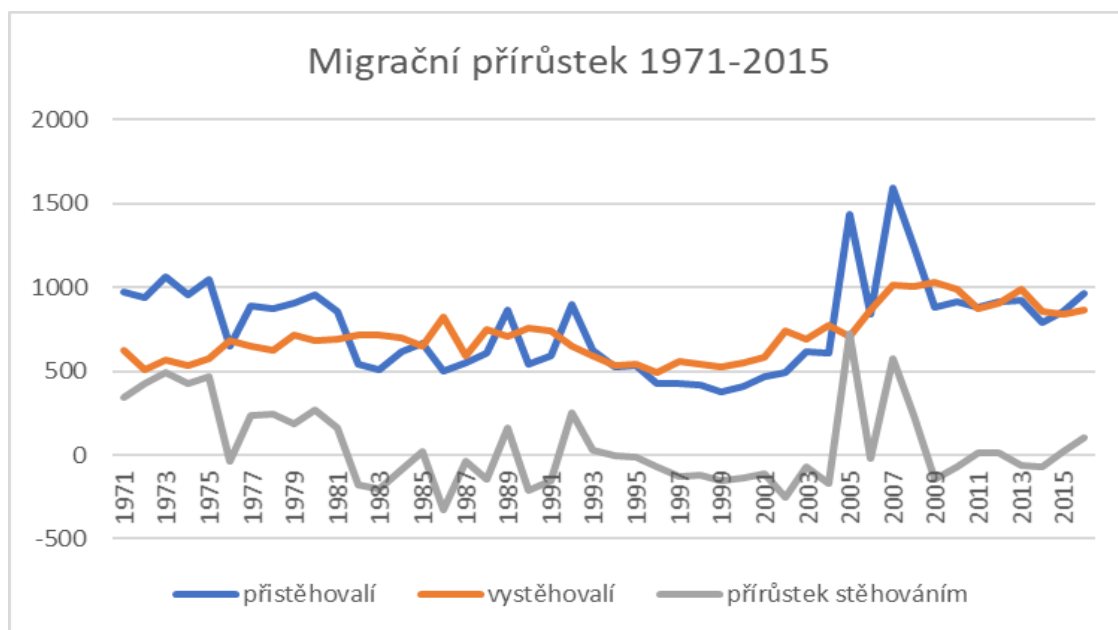
Graf č. 2 Porodnost, úmrtnost a přirozený přírůstek

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Graf č. 3 znázorňuje migrační přírůstek – rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými. Migrační přírůstek má ve sledovaném období kolísavou tendenci a průměrná hodnota migračního salda je cca 53 obyvatel za rok. Do roku 2002 měl migrační přírůstek sestupnou tendenci, která se neodlišovala od migračního salda v České republice. Nejvyšší nárůst přistěhovalých byl zaznamenán mezi lety 2004 až 2007, kdy automobilový závod TPCA zahájil provoz. Ročně se do Kolína přistěhovalo přibližně 1100 obyvatel. Po roce 2007 se migrační přírůstek znatelně snížil v souvislosti s hospodářskou krizí. V současné době je migrační přírůstek téměř nulový, neboť neprobíhají žádné výstavby bytových domů, stejně tak stavebních parcel je ve městě nedostatek.

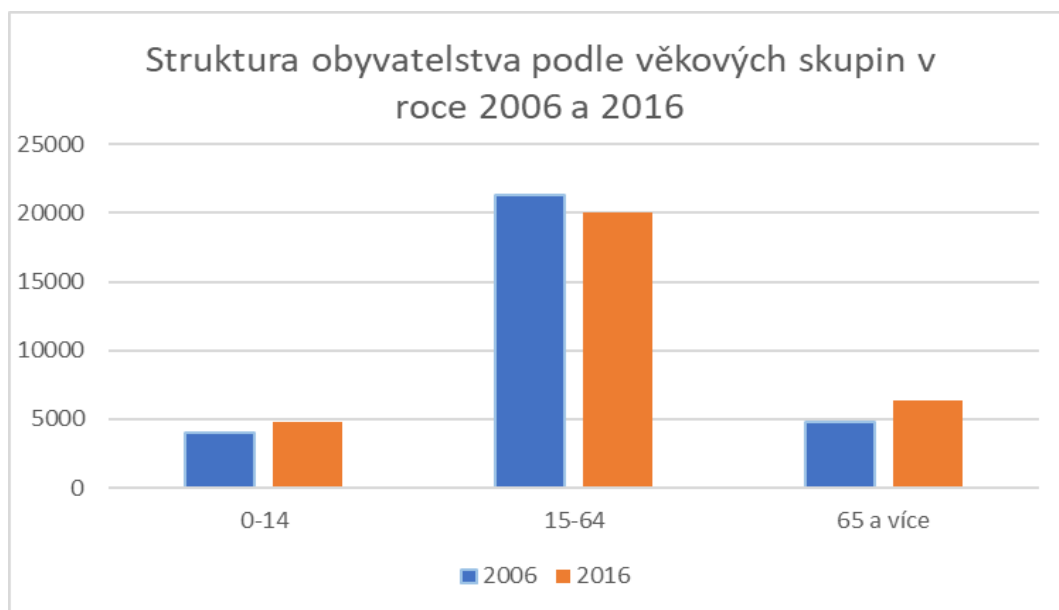
Graf č. 3 Migrační přírůstek 1971-2015

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

4.9.2 Věková struktura

Graf č. 4 Struktura obyvatelstva podle věkových skupin v roce 2006 a 2016

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Graf č. 4 znázorňuje strukturu obyvatelstva podle věkových skupin v roce 2006 a 2016. Věková kategorie 0-14 měla větší zastoupení v roce 2016, zatímco věková skupina 15-64 byla početnější v roce 2006. U věkové skupiny 65 a více se počet obyvatel zvýšil o 1538 obyvatel. S tímto jevem je spojen i růst průměrného věku, kdy v roce 2006 byl

průměrný věk 41,2, kdežto v roce 2016 byl již 42,7 let. Dle zjištěných hodnot je patrné, že delší průměrný věk mají ženy. Hodnoty průměrného věku podle pohlaví jsou uvedeny v tabulce č. 2. Stárnutí populace je způsobeno zvyšováním podílu starších lidí v populaci, což je zapříčiněno nízkou porodností a prodlužováním naděje na dožití. Tento jev způsobuje zvyšování ekonomických výdajů za důchody obyvatelstvu a i se zvyšováním využívání zdravotnických služeb a zařízení. V budoucnu to může působit na město tím, že se zvedne poptávka po dlouhodobé péči, pečovatelských domech, zdravotnických centrech a sociálních službách.

Z rozhovoru s místostarostou obce (Příloha č.1) plyne, že město Kolín si je vědomo tohoto obecného jevu stárnutí populace, který se týká téměř všech oblastí v České republice, vyjma prstence okolo hlavního města Prahy. Proto se zaměřilo na jednotlivá opatření – zabezpečuje vyšší komfort v domově pro seniory, rozšířilo nabídku jednotlivých služeb pro seniory a podporuje jejich aktivní život a pracuje na konceptu bezbariérových tras městem. I v budoucnu je nezbytné věnovat tomuto jevu pozornost.

Tabulka č. 2 Průměrný věk mužů a žen v letech 2006 a 2016

	celkem	muži	ženy
2006	41,2	39,4	43,1
2016	42,7	40,6	44,7

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

4.9.3 Národnostní složení obyvatelstva

Národnostní složení obyvatelstva je ovlivněno nabídkou pracovního trhu, dopravní dostupností i geografickou polohou. Z dat, poskytnutých Českým statistickým úřadem, které byly zjištěny ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011, vyplývá, že hlavní národnostní podíl zaujímá v obci česká národnost (70,5 %). Nejpočetnější menšinou jsou obyvatelé slovenské státní příslušnosti. Stejně tak jako v minulosti, druhou nejpočetnější národnostní menšinou jsou obyvatelé ukrajinské státní příslušnosti. Tento jev je pravděpodobně způsoben dostatečnými pracovními příležitostmi ve městě a jeho blízkém okolí. Další, méně početně výraznou národnostní menšinou, je vietnamská menšina.

Tyto údaje mohou být mírně zkreslené, neboť více než 26 % svou národnost neuvedlo a taktéž tím, že národnost je určena subjektivním cítěním obyvatele, na rozdíl od státní příslušnosti, která je upravena právem. Je tedy na každém jedinci, zda se řadí mezi

českou, romskou nebo například vietnamskou národnost. Zjištěná data podílů národnosti jsou blízké údajům v národní úrovni. Konkrétní zjištěná data jsou uvedena v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 Národnostní složení obyvatelstva

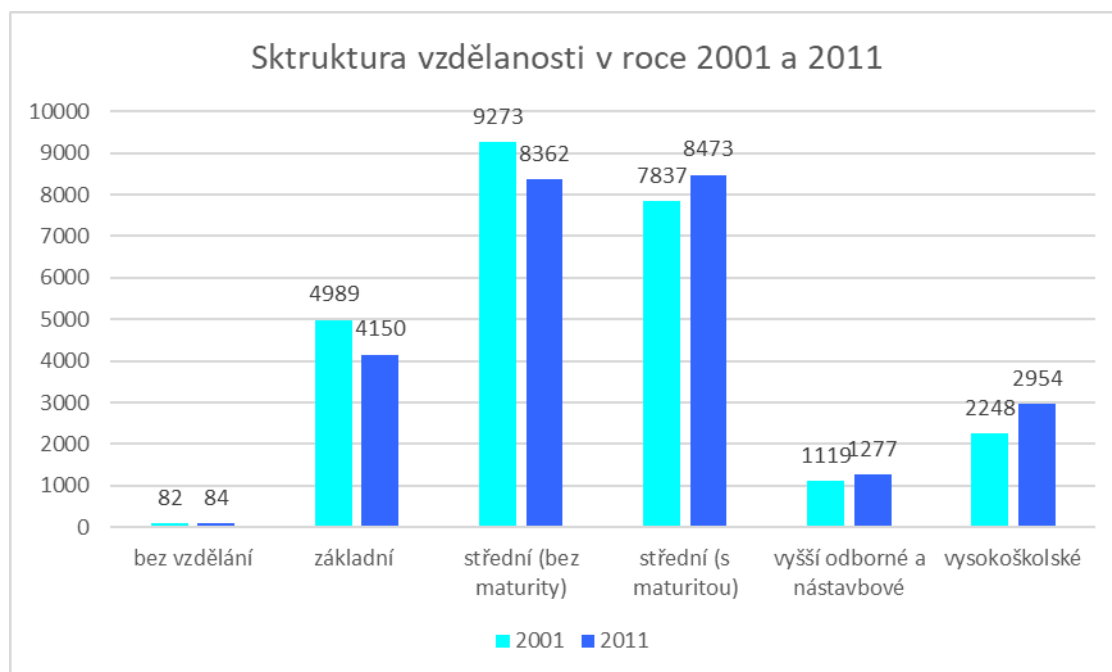
národnost	muži	ženy	celkem
Česká	10140	11443	21583
Slovenská	333	273	606
Ukrajinská	70	80	150
Vietnamská	69	46	115
Polská	45	21	66
Moravská	35	16	51
Romská	5	3	8
Německá	6	1	7
Slezská	5	1	6
neuvedeno	4197	3794	7991

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

4.9.4 Struktura obyvatel podle dosaženého vzdělání

Následující graf znázorňuje počty obyvatel starších 15 let podle nejvyššího dosaženého vzdělání v roce 2001 a v roce 2011. Z grafu můžeme vyčíst, že se úroveň vzdělání zvyšuje. Vývoj vzdělanostní struktury obyvatelstva ve městě směřuje ke zkvalitňování lidských zdrojů. Pokles obyvatel bez maturity, bezmála o cca 1000 obyvatel, a nárůst obyvatel s maturitou kopíruje celostátní trend posledních let. Počet obyvatel, jejichž nejvyšší vzdělání je základní, včetně toho nedokončeného, se taktéž významně snížil. Výrazným faktorem pro růst města je nárůst podílu vysokoškolsky vzdělaných občanů a zároveň schopnost udržet tyto lidi ve městě. Na tuto schopnost působí i fakt, že se v obci nachází velké množství středních škol, na kterých působí část vysokoškolsky vzdělaných lidí (kantoři).

Graf č. 5 Struktura vzdělanosti v roce 2001 a 2011

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

4.9.5 Kriminalita

Zhruba před pěti lety byl Kolín město s nejvyšší kriminalitou ve Středočeském kraji. Obecně je vysoká kriminalita způsobena vysokou nezaměstnaností, přítomností sociálně vyloučených lokalit a odvíjí se i od počtu vyplacených sociálních dávek a od počtu narkomanů. Největší podíl na celkové kriminalitě má majetková kriminalita (krádeže v obchodech, krádeže kol a automobilů, vykrádání bytů). Vysoká kriminalita je ve městě způsobena velkým počtem dělníků, kteří nemají k městu vztah, velkým počtem ubytoven a přítomností heren. Ve třiceti ubytovnách, které se ve městě nachází, bydlí hlavně recidivisté a nezaměstnaní. Proto město, v rámci snižování kriminality, v roce 2013 vyhlásilo stavební uzávěru na ubytovny. Nemohou tedy vznikat nové. V roce 2017 město přijalo další vyhlášku, která zakazuje na celém území města provozování heren. Mezi místa, kde je nejčastěji páchána kriminalita, můžeme zařadit vlakové a autobusové nádraží, okolí obchodního centra Futurum a Tesco.

Město za účelem snížení vysoké kriminality vytvořilo projekt Bezpečný Kolín. Projekt Bezpečný Kolín vznikl ze spojení města Kolín, Policie České republiky a Městské policie Kolín. Úkolem této pracovní skupiny je provádět analýzy bezpečnostní situace, zpracování strategie prevence kriminality na dobu 4 let a sledovat realizaci dílčích projektů programů a vyhodnocovat jejich úspěšnost. Hlavním cílem je posílení bezpečnosti občanů i

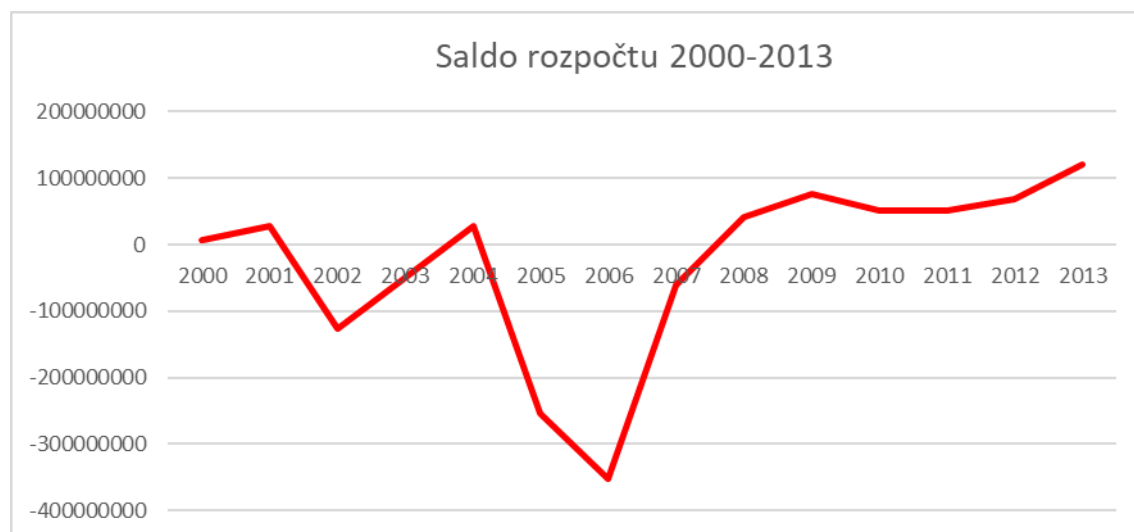
turistů ve městě. Projekt vznikl v roce 2013 a od té doby se kriminalita v obci razantně snížila, například v roce 2015 klesla kriminalita o 52 % oproti roku 2013, kdy byl hlášen rekordní počet přečinů a zločinů. Oproti minulosti vzrostl počet objasněných případů téměř dvojnásobně. I přes značně snižující se kriminalitu se většina obyvatel ve městě necítí zcela bezpečně (<http://www.bezpecnykolin.cz/>, 2018), (Příloha č.2).

4.10 Hospodaření obce

V posledních letech město každoročně hospodaří s rozpočtem přesahujícím v průměru 900 milionů korun.

Graf č. 6 znázorňuje saldo rozpočtu (rozdíl mezi příjmy a výdaji obce) mezi lety 2000 a 2013. Z grafu je patrné, že největší rozdíl mezi příjmy a výdaji byl v letech 2004 a 2007, kdy město realizovalo projekty týkající se průmyslové zóny Kolín-Ovčáry. V tomto období vznikl městu dluh v aktuální výši 500 milionů korun, který samo město považuje za svůj největší nedostatek (Příloha č.1). Kromě tohoto období město hospodaří s rozpočtovým přebytkem, který každý rok roste. Ve sledovaném období saldo rozpočtu bylo nejvyšší v roce 2013 a to konkrétně ve výši téměř 120 milionů korun.

Graf č. 6 Saldo rozpočtu mezi lety 2000 a 2013

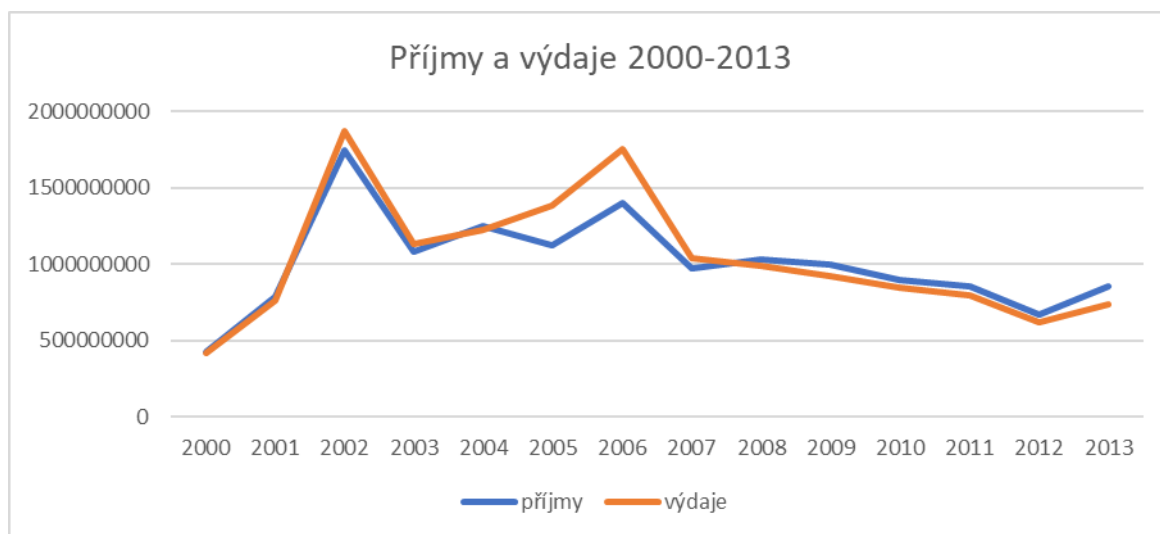
Zdroj: <http://www.rozpočetobce.cz/>, vlastní zpracování

Následující graf znázorňuje vývoj příjmů a výdajů města Kolín za sledované období 2000 až 2013. Z grafu lze vyčíst, že příjmy a výdaje jsou relativně vyrovnané, až na období mezi rokem 2004 a rokem 2007, kdy probíhala výše zmíněná výstavba průmyslové zóny.

Největší částí příjmů rozpočtu zaujímají daňové příjmy, které jsou převážně tvořeny z daně z přidané hodnoty, z daní z příjmů právnických a fyzických osob a daně z majetku. Tyto příjmy tvoří cca 40-60 %, výjimkou jsou pouze období, ve kterém probíhaly větší investiční akce. V tomto případě větší část příjmů tvoří transfery (dotace z veřejných rozpočtů). V roce 2017 již nejsou součástí rozpočtových příjmů příjmy z hazardu, které do této doby tvořily nezanedbatelnou část rozpočtu.

Největší část výdajů je soustředěna na veřejnou správu, sociální věci a na bydlení, komunální služby a územní rozvoj. Tyto tři položky výdajů tvoří více než 60 % celkových výdajů. V roce 2005 zaujímaly až 85 % všech výdajů. Jedná se o výdaje, které obec využívá na každodenní provoz a rozvoj.

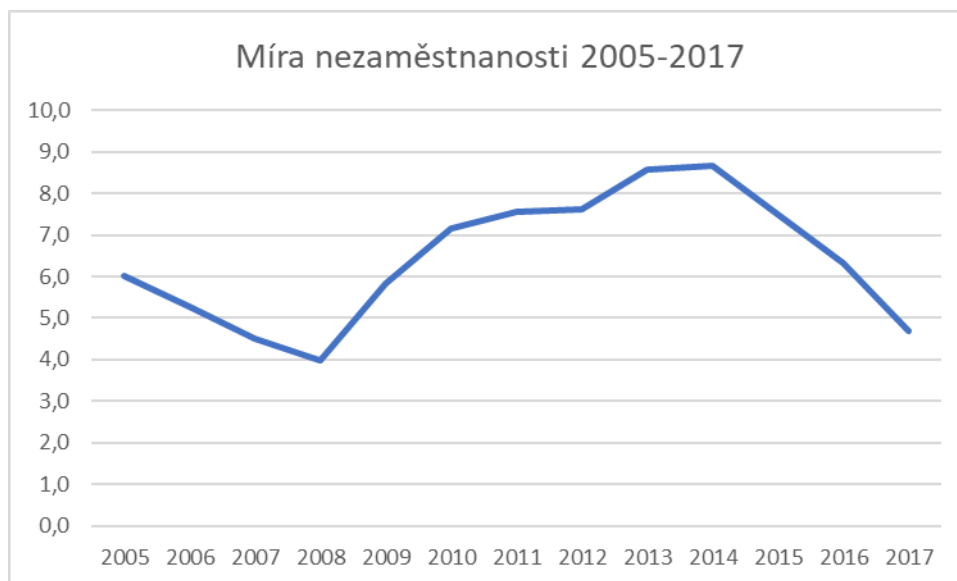
Graf č. 7 Příjmy a výdaje 2000-2013

Zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/>, vlastní zpracování

4.11 Ekonomická aktivita a nezaměstnanost

Graf č. 8 Míra nezaměstnanosti 2005-2017

Zdroj: <https://www.mpsv.cz/>, vlastní zpracování

Jedním z nejdůležitějších ukazatelů hospodářské úspěšnosti ve městě je míra nezaměstnanosti. Graf č.8 znázorňuje procentuální počet nezaměstnaných ve sledovaném období mezi lety 2005 až 2017. Od roku 2005 do roku 2008 nezaměstnanost konstantně klesala v souvislosti s otevřením nového automobilového závodu TPCA, který nabídl pracovní místa až pro 3000 obyvatel města a širokého okolí. Následně byla nezaměstnanost ovlivněna hospodářskou krizí, proto byl zaznamenán prudký nárůst míry nezaměstnanosti a to celkem o více než 4 procentní body. Maximální hodnota, která byla zaznamenána, byla v roce 2014 a činila 8,7 %. Vzhledem k tomu, že se v Kolíně a blízkém okolí nachází podniky, které jsou orientované na export, došlo ke snížení objemu výroby a k propouštění zaměstnanců těchto podniků. Po tom, co byla po roce 2014 ekonomika na národní i evropské úrovni oživena a došlo k navýšení výroby, začala vznikat nová pracovní místa, nezaměstnanost začala opět klesat. Podle aktuálních údajů Ministerstva práce a sociálních věcí je podíl nezaměstnaných v obci Kolín 4,3 %, což je více, než činí celorepublikový průměr. K 31.12.2017 bylo ve městě 2032 volných pracovních míst, počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let činil 790 osob. Podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech je uveden v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 Míra nezaměstnanosti

Roky	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
%	4,0	5,8	7,2	7,6	7,6	8,6	8,7	7,5	6,3	4,7

Zdroj: <https://www.mpsv.cz/>, vlastní zpracování

Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva na celkovém počtu obyvatelstva je téměř 50 %, z toho zhruba 41 % zaměstnaných nebo samostatně výdělečně činných. Ostatních 9 % je tvořeno pracujícími studenty, důchodci nebo ženami na mateřské dovolené. Do ekonomicky neaktivního obyvatelstva, který má podíl na celkovém obyvatelstvu téměř 44,1 %, se řadí děti, žáci a studenti, osoby v domácnosti a důchodci.

Obyvatelé, kteří jsou ekonomicky aktivní a nenaleznou uplatnění v místě bydliště, za zaměstnáním dojíždí nejčastěji do Prahy, Kutné Hory nebo do Pardubic. Díky kvalitní dopravní síti a geografické poloze vyjíždí z Kolína, dle Českého statistického úřadu, více jak 2700 obyvatel.

4.12 SWOT analýza

SWOT analýza je běžně používaná metoda v oblasti samosprávy, regionálního plánování a státní správy. Identifikuje silné, slabé stránky, příležitosti a ohrožení, které na obce působí zvnějšku a které slouží k detailnějšímu popisu aktuální situace ve městě Kolín. SWOT analýza je vytvořena za základě zjištěných dat a informací z předchozích kapitol.

Tabulka č. 5 SWOT analýza obce Kolín

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Strategická poloha obce v rámci ČR • Dobrá úroveň sociální péče • Tradice festivalu Kmochův Kolín • Moderní nemocnice nadregionálního významu • Bezplatné Wi-Fi připojení v centru města • Platforma Bezpečný Kolín • Dostupné a kvalitní služby MHD • Kulturní zázemí a historické části města 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká míra zadluženosti • Existence problémových skupin obyvatelstva • Nedostatečné kapacity domovů a penzionů pro seniory • Nedostatek parkovacích míst v centru • Zvyšující se průměrný věk obyvatelstva • Mírně zvýšená míra nezaměstnanosti • Zatížení emisemi a hlukem z dopravy
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Účelné využití strukturálních fondů • Využití strategické polohy pro rozvoj cykloturistiky • Zvyšující se počet návštěvníků města • Rozvoj podnikání (malého i středního) s důrazem na inovační zaměření • Zvyšující se úroveň vzdělanosti obyvatelstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení znečištění životního prostředí v souvislosti s rozvojem dopravy a průmyslové výroby • Úbytek zelených ploch ve městě • Hospodářská recese v EU a ČR • Nadměrný vliv jednoho zaměstnavatele na nezaměstnanost v obci • Nevyužité brownfields • Bydlení sociálně vyloučených obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování

SWOT analýza ukázala, že obec má silné i slabé stránky, které mají velký vliv na život ve městě a jeho rozvoj, což bylo již prokázáno v socioekonomické a demografické analýze.

Mezi silné stránky města patří strategická poloha ve Středočeském kraji na okraji Polabské nížiny. Poloha ovlivňuje i možnost volnočasového vyžití, kdy mohou obyvatelé využít vysoký počet cyklostezek a širokou nabídku výletů. Kolín je dopravní křižovatka silniční i železniční dopravy a umístění města vůči Praze značně prospívá dostupnosti města.

Poskytované vzdělání ve městě je relativně na vysoké úrovni. Ve městě se nachází velké množství základních i středních škol různého zaměření a nalezneme tu i dvě školy nabízející vyšší a vysoké vzdělání. Různorodost středoškolského vzdělání technického, zdravotnického a ekonomického rázu pomáhá při snižování celkové nezaměstnanosti. Absolventi středních škol nacházejí uplatnění v místních firmách, někteří absolventi potom pokračují ve studiu na vysokých školách. Jedním ze zařízení je například Oblastní nemocnice Kolín, která je se svou kapacitou největším zdravotnickým zařízením v oblasti. V nedávné době byla dokončena rekonstrukce několika pavilonů nemocnice financována Regionálním operačním programem regionu soudružnosti Střední Čechy.

Slabé stránky by se mělo město snažit minimalizovat, pokusit se o jejich nápravu a úplné odstranění, což momentálně platí například u vysoké míry zadluženosti. Po roce 2005, kdy proběhla rekonstrukce a výstavba nových bytových domů pro pracovníky TPCA, se stal Kolín nejzadluženějším městem České republiky s celkovou výší dluhu přes 1 miliardu korun. V roce 2018 by se vedení města chtělo dostat pod hranici zadluženosti 300 milionů korun. Dluh se daří snižovat pomocí nárůstu sdílených daní. I přes relativně vysoký dluh města probíhají větší investice, a to díky dotacím, které jsou městu ročně poskytovány ve výši cca 150 milionů korun. Efektivní rozvoj města znemožňuje i přítomnost problémových skupin obyvatelstva. Do této skupiny můžeme zahrnout zahraniční pracovníky místních továren nemající vazby k městu, recidivisty z místních ubytoven a obyvatele sociálně vyloučených lokalit, jako je například Zengrovka. Pomocí strategie sociálního začleňování, romského mentoringu a projektu Bezpečný Kolín se snaží město vliv této skupiny na rozvoj co nejvíce omezit.

Mezi hlavní příležitosti města se řadí účelné využití strukturálních fondů, čehož jsou důkazem například plánované investice pro rok 2018. V tomto roce by měla být dokončena rekonstrukce prostor před železničním nádražím a autobusových terminálů, která je financována částkou 50 milionů korun z Integrovaného regionálního operačního programu. Další významnou investiční akcí je revitalizace okolí chrámu svatého Bartoloměje, na

kteřou město získalo dotaci téměř 89 milionů korun. Další příležitost pro město je existence Centra rozvoje podnikání (CEROP), která byla založena za účelem podpory podnikatelských aktivit mladých podnikatelů a vhodného využití a revitalizace nemovité kulturní památky.

Největší hrozbou je v současné době blížící se hospodářská recese a s tím i vliv jednoho zaměstnavatele na nezaměstnanost v Kolíně a jeho okolí. Další hrozbou pro město je přítomnost a zvyšující se množství tzv. brownfieldů (nevyužívané zastavěné prostory). Většina těchto objektů není ve vlastnictví města – například areál bývalé Tesly v Havlíčkově ulici a areál Tatry na Zálabí - a není v současné době možné jejich vývoj ovlivňovat. Definovat rámcové cesty pro rozvoj jednotlivých lokalit chce vedení města definovat pomocí územního plánování.

4.13 Vyhodnocení ankety

Anketa byla distribuována elektronicky prostřednictvím sociálních sítí mezi obyvatele obce Kolín. Anketu zodpovědělo celkem 97 respondentů. Pro přehlednost jsou odpovědi na jednotlivé otázky uvedeny v jednotlivých tabulkách.

Z níže uvedených otázek č.1,2 a 3 vyplývá, že anketa byla zodpovězena zástupci všech věkových kategorií, různého dosaženého stupně vzdělání a byla vyplněna jak obyvateli, kteří žijí v Kolíně od narození, tak i obyvateli, kteří se z nějakého důvodu do Kolína přestěhovali, to vše pro lepší objektivitu ankety.

Nejvíce respondentů uvedlo svůj věk mezi 26-40 lety (42,7 %), druhá nejpočetnější skupina uvedla svůj věk mezi 15-25 lety. Anketu vyplnilo nejvíce lidí, kteří dosáhli vysokoškolského a vyššího odborného vzdělání, nejedná se tedy o zcela reprezentativní vzorek, a byla převážně zodpovězena obyvateli, kteří žijí v obci od narození (60,4 %). Zbýlých 39,6 % respondentů se do Kolína v průběhu života přestěhovala nejčastěji z rodinných důvodů a díky pracovním příležitostem.

Otázka č.1: **Kolik Vám je let?**

Tabulka č. 6 Věková struktura

Věk	Responzí
<i>15-25 let</i>	27,1 %
<i>26-40 let</i>	42,7 %
<i>41-60 let</i>	21,9 %
<i>60 let a více</i>	8,3 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č.2: **Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?**

Tabulka č. 7 Nejvyšší dosažené vzdělání

Dosažené vzdělání	Responzí
<i>Základní</i>	12,5 %
<i>Střední bez maturity</i>	14,6 %
<i>Střední s maturitou</i>	35,4 %
<i>Vyšší odborné/Vysokoškolské</i>	37,5 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č.3: **Jak dlouho žijete v obci?**

Tabulka č. 8 Délka života v obci

Délka pobytu v obci	Responzí
<i>Méně jak 5 let</i>	12,5 %
<i>5 až 10 let</i>	10,4 %
<i>10 let a více</i>	16,7 %
<i>Od narození</i>	60,4 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č.4: **Z jakého důvodu jste přesídlil/a do obce Kolín?**

Tabulka č. 9 Důvod přesídlení do obce

Důvod přesídlení	Responzí
<i>Bydlím tu od narození</i>	60,4 %
<i>Pracovní příležitosti</i>	10,4 %
<i>Rodinné důvody</i>	18,8 %
<i>Výhodné získání domu/bytu/pozemku</i>	7,3 %
<i>Příznivé prostředí pro život</i>	3,1 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č.4: **Jak jste spokojen/a s:**

- ***Informovaností o dění v obci (správa obecního majetku, rozhodnutí zastupitelstva)***

Více než 90 % obyvatel obce je s informovaností o dění v obci, jako je například rozhodnutí zastupitelstva, převážně spokojena. S největší pravděpodobností je to způsobeno neustále se aktualizujícími informacemi na stránkách města, funkčními sociálními sítěmi obce a přítomností zástupců města na sociálních sítích, kteří denně reagují na otázky a stížnosti obyvatel, které jsou vkládány na facebookové stránky Kolína.

- ***Možností zaměstnání v Kolíně?***

Přibližně třetina dotazovaných není spokojena s nabídkou zaměstnání ve městě. Kolín je převážně průmyslové město a kromě nabídky vedoucích pozic ve firmách a například nabídky pozic ve školství zde nenaleznou uplatnění obyvatelé s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním. Také tu chybí dostatečná nabídka pracovních míst v zemědělství. I přes výše zmíněné nedostatky je 64 % dotazovaných s nabídkou zaměstnání převážně spokojena.

- ***Dostupností služeb (sociální a zdravotní služby, MHD)***

Vzhledem k velikosti města je dostupnost služeb na relativně vysoké úrovni. O čemž svědčí i odpovědi na tuto otázku, kdy více než 60 % obyvatel hodnotilo dostupnost služeb kladně.

- ***Kvalitou veřejných prostranství (náměstí, zeleň)***

Z počtu kladných odpovědí plyne, že je většina obyvatel spokojena s kvalitou veřejných prostranství, jako je například centrum města a zelené plochy. Vzhledem k hustotě zástavby není možné žádným způsobem rozšířit zeleň ve městě, je možná jen dostatečná údržba stávajících ploch.

- ***Kvalitou vzdělávání***

Dvě třetiny dotazovaných nemají výhrady k nabídce vzdělávání. V obci se nachází zastoupení vzdělání na všech úrovních. Nespokojenost občanů v otázce vzdělání plyne z absence nabídky rozšířené výuky jazyků a z faktu, že převážná většina mateřských škol má v období letních prázdnin velice omezený provoz.

- **Kvalitou životního prostředí (kvalita ovzduší, odvoz odpadu a čištění ulic)**

Většina obyvatel (53 %) není spokojena s kvalitou životního prostředí v obci. Je to způsobeno nedostatečným množstvím odpadkových košů a kontejnerů na tříděný odpad. Tento nedostatek způsobuje nepořádek převážně v okolí supermarketů a obchodních center. Kvalita ovzduší v centru města je taktéž velice špatná, vzhledem k hustému dopravnímu provozu a vzhledem k výparům, které do ovzduší vypouštějí místní továrny.

- **Volnočasovými aktivitami ve městě (sport, divadla, kina, kroužky pro děti)**

V rámci této otázky měli respondenti vyjádřit spokojenost s volnočasovými aktivitami, které jsou nabízeny v obci. Vzhledem k tomu, že ve městě je nabídka volnočasových aktivit relativně široká, většina respondentů je převážně spokojena. Respondenti, kteří jsou spíše nespokojeni, nebo přímo nespokojeni (celkem 21%) s volnočasovými aktivitami, se do města přestěhovali v posledních pěti letech, z čehož můžeme usoudit, že nejsou plně obeznámeni s aktivitami, které jsou nabízeny. Taktéž to může být způsobeno tím, že se v Kolíně nachází malý počet dětských hřišť.

Tabulka č. 10 Spokojenost s životem v obci

Spokojenost	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
<i>Informovanost o dění v obci</i>	28 %	64 %	5 %	3 %
<i>Možnost zaměstnání v obci</i>	18 %	46 %	30 %	6 %
<i>Dostupnost služeb</i>	18 %	46 %	18 %	3 %
<i>Kvalita veřejných prostranství</i>	17 %	53 %	23 %	9 %
<i>Kvalita vzdělání</i>	23 %	59 %	17 %	1 %
<i>Kvalita životního prostředí</i>	8 %	39 %	42 %	11 %
<i>Volnočasové aktivity</i>	26 %	53 %	17 %	4 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č.6: Jak často využíváte služeb MHD?

Tabulka č. 11 Využívání MHD

Využívání MHD	Responzí
<i>Denně</i>	20,8 %
<i>Příležitostně</i>	51 %
<i>Vůbec</i>	28,1 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č.7: Navštěvujete webové stránky města?

Celkem 77,1 % dotazovaných respondentů navštěvuje webové stránky města pouze příležitostně. Obyvatelé zde většinou hledají úřední hodiny jednotlivých orgánů města, výsledky ze zasedání zastupitelstva a aktuální dopravní omezení na území obce.

Tabulka č. 12 Návštěvnost webových stránek města

Využívání stránek města	Responzí
<i>Často</i>	14,6 %
<i>Příležitostně</i>	77,1 %
<i>Ne, nikdy jsem je nenavštívil/a</i>	8,3 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č.8: Jak bezpečno je podle Vás ve městě?

Převážná většina respondentů se cítí ve městě bezpečně. Což je vzhledem ke snižující se kriminalitě ve městě, díky projektu Bezpečný Kolín, relativně dobrý výsledek. Avšak v nočních hodinách se v centru města a v okolí vlakového nádraží kriminalitě zatím nepodařilo úplně zabránit. Před několika lety bylo město jedno z nejnebezpečnějších na území Středočeského kraje.

Tabulka č. 13 Bezpečnost v obci

Bezpečnost	Responzí
<i>Bezpečno (nechávám otevřená okna, dveře)</i>	1 %
<i>Spíše bezpečno</i>	52,1 %
<i>Spíše nebezpečno (v noci raději nevycházím ven, nepohybují se po veřejných prostranstvích, ulicemi)</i>	37,5 %
<i>Nebezpečno (krádeže, drogy, násilná kriminalita)</i>	9,4 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9: Je v obci dostatek sportovišť?

Celkem 71,9 % respondentů považuje počet sportovišť za dostačující. Zbýlých 28,1 % nejsou s nabídkou spokojeni a uvedli, že je na území města nedostatek dětských hřišť a nedostatek cykloturistických tras.

Tabulka č. 14 Počet sportovišť

Dostatek sportovišť	Responzí
Ano	71,9 %
Ne	28,1 %

Zdroj: vlastní zpracování

Z ankety, která byla rozšířena mezi obyvatele, vyplynulo, že mladší obyvatelé obce (15-25 let) žijí ve městě převážně od narození a jsou s nabízenými službami a volnočasovými aktivitami převážně spokojeni, počet sportovišť a kulturního aktivit považují za dostatečné. Více než 50 % dotazovaných v této věkové kategorii se cítí ve městě bezpečně. Nejvíce obyvatel, kteří vyplnili anketu, se zařadili do věkové kategorie 26-40 let. Polovina z dotazovaných žije v obci od narození a druhá polovina se v průběhu života do Kolína přestěhovala nejčastěji z rodinných důvodů. Tito obyvatelé byli více kritičtí při hodnocení nabízených služeb a volnočasových aktivit na území obce. Nejvíce byli nespokojeni s kvalitou životního prostředí a možností zaměstnaní v Kolíně, což je s největší pravděpodobností způsobeno tím, že jejich nejvyšší dosažené vzdělání je ze 60 % vyšší odborné nebo vysokoškolské. Jak již bylo výše uvedeno, Kolín je převážně průmyslové město a uplatnění tu naleznou spíše obyvatelé s nižším vzděláním. Téměř 40 % respondentů v této věkové kategorii se domnívá, že je ve městě nebezpečno – v noci převážně nevychází ven, nepohybují se ve vyloučených lokalitách. Třetí nejpočetnější věkovou skupinu tvoří obyvatelé od 41 do 60 let. Z nichž většina taktéž bydlí v obci od narození. S nabízenými službami, kulturním vyžitím a volnočasovými aktivitami byli respondenti velice spokojeni – nejvíce s kvalitou vzdělávání a s dostupností sociálních a zdravotních služeb. Nejméně respondentů se zařadilo do věkové kategorie starší 60 let. Jejich nejvyšší dosažené vzdělání je střední s maturitou a do města se ze 40 % přestěhovali nejčastěji z rodinných důvodů a kvůli výhodnému získání domu nebo bytu. Nejvíce byli spokojeni s informovaností o dění v obci, dostupností sociálních a zdravotních služeb. Tato věková skupina z dotazovaných využívá nejčastěji služeb MHD a necítí se ve městě příliš bezpečně.

4.14 Doporučení pro další rozvoj města

Město Kolín by mělo i nadále maximálně využívat svou strategickou polohu v rámci České republiky ve prospěch občanů města a ve prospěch dalšího rozvoje.

Vedení města by mělo začít věnovat větší pozornost životnímu prostředí na území obce. Hlavním nedostatkem je zápach, který se neustále šíří městem a má původ v některé z místních továren. Odbor životního prostředí by se měl více zajímat o technologie, které jsou továrnami využívány, taktéž může kontrolovat, dle zákona o ochraně ovzduší, dané provozovny. Zápach, který je možné cítit na většině území města, často pochází i z kanalizace, která je na větším počtu míst ve špatném stavu až havarijním stavu. V následujících měsících započne rekonstrukce kanalizace v ulici Kouřimská, která bezprostředně přiléhá ke Karlovu náměstí a příštím roce je v plánu rekonstrukce dalších částí kanalizační stoky, kdy bude současně vyměněno i vodovodní potrubí.

Kvalitu ovzduší v centru města značně ovlivňuje i vysoká frekvence dopravy. V minulosti ovzduší v centru značně pomohla výstavba jižního obchvatu města, díky němuž se doprava v centru snížila až o třetinu. Pokud by byla realizována stavba i severního obchvatu, problém s dopravou v centru by byl téměř vyřešen. Dle dotazníkového šetření (Příloha č.2) je patrné, že více než polovina obyvatel nevyužívá pravidelně služeb městské hromadné dopravy. Hlavním důvodem je, dle jejich slov, nespolehlivost služeb MAD pod vedením společnosti Arriva Východní Čechy a.s. Tento nedostatek se město rozhodlo vyřešit modernizací hromadné dopravy ve spolupráci se společností Mastercard.

Dalším problémem města jsou místa, kde se hromadí odpadky. Často je to způsobeno nedostatečnou kapacitou kontejnerů a košů, nebo jejich špatným umístěním. Čistotu města má na starost společnost AVE CZ s.r.o. Nejhorší situace hromadících odpadků je v okolí obchodního domu Futurum, supermarketu Tesco a u Masarykova mostu. Tento problém by mohla vyřešit instalace sestav podzemních kontejnerů. Kontejnery mohou být financovány například z dotací.

Město Kolín má obrovský, dosud plně nevyužitý, potenciál v oblasti cestovního ruchu. Ve městě se nachází několik kulturních památek, včetně těch židovských, na které by mohla obec nalákat turisty. Ke zlepšení cestovního ruchu může značně pomoci rekonstrukce prostor železničního a autobusového nádraží a okolí zvonice, parkánu a staré školy. Obě tyto akce v současné době probíhají a vznikne mnoho nových míst, které mohou čestí i zahraniční turisté navštívit. Informace o probíhajících kulturních akcích a

novinkách ve městě může město sdělovat občanům a turistům prostřednictvím facebookových stránek města a prostřednictvím mobilní aplikace Kolín v mobilu, která je již ke stažení. V aplikaci je k dispozici jízdní řád MHD, základní informace o městě, poskytovaných službách a aktuality z dění v obci.

5 Závěr

Primárním cílem této bakalářské práce bylo provést analýzu a zhodnotit sociální a dosavadní ekonomický rozvoj a potenciál města Kolín. Práce je zaměřena převážně na demografický, ekonomický a kulturní rozvoj a vyhodnocení změn v časové linii. Získané informace a data byly základem pro sestavení SWOT analýzy, která představuje silné a slabé stránky, dále také hrozby a příležitosti dalšího rozvoje obce.

Celá práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část má za úkol objasnit čtenářům, pomocí literární rešerše, charakteristiku základních pojmů a termínů týkajících se například veřejné správy a regionálního rozvoje. Vysvětleny jsou zde i pojmy týkající se socioekonomického rozvoje, například nezaměstnanost a financování veřejné správy. Praktická část se zabývá charakteristikou města. Na základě statistických údajů a dalších informací definuje demografický (věkové složení, nezaměstnanost, vzdělanost), sociální a ekonomický vývoj města.

Průmyslové město Kolín je lokalizováno na okraji úrodné Polabské nížiny ve Středočeském kraji, přibližně 60 km východně od hlavního města Prahy. Dle historických pramenů bylo město Kolín založeno před více než 750 lety. Vývoj města byl ovlivněn strategickou polohou na řece Labe i blízkostí k nalezištím stříbra.

Praktická část práce se zaměřuje nejprve na analýzu obyvatelstva. Hlavním negativem je momentální klesající tendence počtu obyvatelstva, a to i přes zvyšující se kvalitu života v obci v posledních letech. Úbytek obyvatelstva je způsoben jak migračním, tak i přirozeným úbytkem. V obci výrazně roste průměrný věk, což není jen problém města Kolín, ale jde o obecný jev, se kterým se potýká většina částí České republiky. Ani struktura věkového složení obyvatelstva není moc příznivá. Klesá zastoupení obyvatel v produktivním věku a zároveň roste počet obyvatel v postproduktivní věku. Oba tyto jevy si vedení města uvědomuje a podniká proto různá opatření, jako je například zvyšování komfortu v domově pro seniory, podporuje aktivní život seniorů a pracuje na konceptu bezbariérových tras městem. Problematiku bezbariérových přístupů řeší i samotní obyvatelé města, kteří ji v současné době hodnotí spíše negativně. Nejpočetnější skupina obyvatelstva je v produktivním věku, což je nezbytné pro trvale udržitelný rozvoj. S tím souvisí i jeden z nejdůležitějších ukazatelů hospodářské úspěšnosti – nezaměstnanost. Celková nezaměstnanost v obci je ovlivněna prosperitou hlavního zaměstnavatele v širokém okolí – TPCA a dále hospodářským cyklem, neboť struktura nabídky zaměstnání

je již několik let stále stejná a je tvořena převážně nabídkou zaměstnaní v průmyslovém odvětví, kde nacházejí uplatnění především muži. Ženy nacházejí uplatnění často v Oblastní nemocnici Kolín, ve veřejné správě nebo ve službách. Ekonomicky aktivní obyvatelé, většinou vyššího vzdělání, kteří nenaleznou uplatnění v místě bydliště, dojíždějí za prací do měst v okolí, především se jedná o Prahu, Kutnou Horu nebo Pardubice. Aktuální míra nezaměstnanosti je vyšší, než je celorepublikový průměr.

V závěru práce je vypracována SWOT analýza. Analýzou dosavadního vývoje je možné odhadnout, jakým směrem se může obec ubírat v budoucnosti, jaké má vyvíjet aktivity pro rozvoj pozitivních trendů nebo naopak pro zmírnění nebo úplné odstranění negativních trendů. Při sestavování SWOT analýzy bylo čerpáno z informací, které byly získány na základě rozhovoru s místostarostou Kolína Mgr. Michalem Kašparem (Příloha č.1), studiem odborných dokumentů a z informací získaných na základě ankety (Příloha č.2) mezi obyvateli Kolína. Mezi silné stránky města patří například kvalitní občanská vybavenost. Občané mohou využít lékařské zařízení Oblastní nemocnice Kolín, které je ve vlastnictví Středočeského kraje. Žáci a studenti mají k dispozici několik škol, proto nemusejí za vzděláním dojíždět do jiné obce. Pro turisty je město taktéž atraktivní, vzhledem k tomu, že se ve městě nachází několik turistických památek, jako je například kostnice, parkán a rozhledna Prachovna. Obyvatelé i turisté mohou využít vysoký počet cyklostezek a širokou nabídku výletů po okolí. Spokojenost obyvatel v obci je spojena se sportovním a kulturním vyžitím, které je podporováno jak vedením města, tak i aktivitou místních akčních spolků. Dle analýzy i názoru obyvatel je patrné, že nabídka těchto aktivit plně uspokojuje potřeby obyvatel. Snad jediné, co chybí z nabídky volnočasových aktivit, je dostatek zeleně v centru města i periferních oblastech a více venkovního prostoru vyhrazeného pro maminky s dětmi – v podobě dětských hřišť a sportovišť.

I přes tyto všechny silné stránky se najdou oblasti, ve kterých Kolín zaostává. Proto má příležitost se zlepšit v těchto oblastech například čerpáním ze strukturálních fondů Evropské unie.

Město Kolín se v posledních letech stalo atraktivnějším pro život, má velký potenciál rozvoje a dle slov místostarosty obce je patrné, že v tento potenciál plánuje využít. Vedení obce plánuje hned několik investičních projektů, z nichž určitě stojí za zmínku dokončení rekonstrukce prostor vlakového a autobusového nádraží, které je již několik let v chátrajícím stavu.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Citovaná literatura

- Čmejrek, J., Bubeníček, V., & Čopík, J. (2010). *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing.
- Grospič, J. (2007). *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Aleš Čeněk s.r.o.
- Chvalovský, K. K. (1971). *František Kmoch: život českého muzikanta a vlastence*. Praha: Panton.
- Kadeřábková, J., & Peková, J. (2012). *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Wolters Kluwer.
- Kalibová, K., Pavlík, Z., & Vodáková, A. (1998). *Demografie (nejen) pro demografy*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Koschin (2005). *Demografie : poprvé*. Praha: Oeconomica.
- Koudelka, Z. (2007). *Samospráva*. Linde.
- Kováčiková, S., Jourová, V., Srnová, E., Langšádlová, H., Sýkora, M., & Plos, J. (2014).
- Kubíková, D. (2008). *Strategický marketing - Strategie a trendy*. Praha: Grada Publishing.
- Maier, K. (2012). *Udržitelný rozvoj území*. Grada Publishing a.s.
- Majerová, V., Kostecký, T., Sýkora, L., & kolektiv, a. (2011). *Sociální kapitál a rozvoj regionu: Příklad kraje Vysočina*. Grada Publishing a.s.
- Mareš, P. (2002). *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Provazníková, R. (2015). *Financování měst, obcí a regionů - teorie a prax*. Grada Publishing a.s.
- Rektořík, J., & Šelešovský, J. (1999). *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta.
- Soukup, J., Pošta, V., Neset, P., Pavelka, T., & Dobrylovský, J. (2007). *Makroekonomie: modelní přístup*. Management Press.
- Wokoun, R., Mates, P., & Kadeřábková, J. (2011). *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o.

6.2 Online zdroje

- Městský úřad Kolín [On-line] [citace 2018-12-01] Dostupné z <http://www.mukolin.cz/>
- DDMKOLIN [On-line] [citace 2018-15-01] Dostupné z <https://www.ddmkolin.cz/>
- Český statistický úřad [On-line] [citace 2017-27-12] Dostupné z <https://www.czso.cz/>

Bezpečné město Kolín [On-line] [citace 2018-18-01] Dostupné z <http://www.bezpecnykolin.cz/>

OTK group [On-line] [citace 2018-11-01] Dostupné z <http://www.otk.cz/>

KOPOS [On-line] [citace 2018-11-01] Dostupné z <http://www.kopos.cz/>

TPCA – o nás [On-line] [citace 2018-11-01] Dostupné z <http://www.tpca.cz/o-nas/>

Rejstřík škol [On-line] [citace 2018-15-01] <https://profa.uiv.cz/rejskol/>

Oblastní nemocnice Kolín, a.s. [On-line] [citace 2018-19-01] Dostupné z <https://www.nemocnicekolin.cz/>

Městské sociální a zdravotnické služby Kolín [On-line] [citace 2018-19-01] Dostupné z <https://www.mszs.cz/>

Úřad práce České republiky [On-line] [citace 2017-20-10] Dostupné z <https://mpsv.cz>

Zengrovka [On-line] [citace 2018-19-01] Dostupné z <http://www.zengrovka.cz/>

Rozpočet obce [On-line] [citace 2018-05-01] Dostupné z <http://www.rozpočetobce.cz/>

Miloš Zeman – oficiální stránky [On-line] [citace 2017-27-12] Dostupné z <http://www.zemanmilos.cz/>

Macharův Brandýs [On-line] [citace 2017-27-12] Dostupné z <http://www.macharuvbrandys.cz/>

Infocentrum Kolín[On-line] [citace 2017-26-12] Dostupné z <http://www.infocentrum-kolin.cz/>

Bydlení Kolínsko [On-line] [citace 2018-19-01] Dostupné z <http://www.bydleni-kolinsko.cz/>

Místopisný průvodce po České republice [On-line] [citace 2018-01-02] Dostupné z <https://www.mistopisy.cz>

Zákony pro lidi [On-line] [citace 2017-10-29] Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [On-line] [citace 2017-10-29] Dostupné z <https://www.psp.cz/>

7 Seznam obrázků a tabulek

Seznam grafů

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel 1971-2018	35
Graf č. 2 Porodnost, úmrtnost a přirozený přírůstek.....	37
Graf č. 3 Migrační přírůstek 1971-2015	38
Graf č. 4 Struktura obyvatelstva podle věkových skupin v roce 2006 a 2016	38
Graf č. 5 Struktura vzdělanosti v roce 2001 a 2011.....	41
Graf č. 6 Saldo rozpočtu mezi lety 2000 a 2013.....	42
Graf č. 7 Příjmy a výdaje 2000-2013.....	43
Graf č. 8 Míra nezaměstnanosti 2005-2017.....	44

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Počet členů zastupitelstva	17
Tabulka č. 2 Průměrný věk mužů a žen v letech 2006 a 2016	39
Tabulka č. 3 Národnostní složení obyvatelstva	40
Tabulka č. 4 Míra nezaměstnanosti	45
Tabulka č. 5 SWOT analýza obce Kolín	46
Tabulka č. 6 Věková struktura	49
Tabulka č. 7 Nejvyšší dosažené vzdělání	49
Tabulka č. 8 Délka života v obci	49
Tabulka č. 9 Důvod přesídlení do obce	49
Tabulka č. 10 Spokojenost s životem v obci	51
Tabulka č. 11 Využívání MHD.....	52
Tabulka č. 12 Návštěvnost webových stránek města	52
Tabulka č. 13 Bezpečnost v obci	52
Tabulka č. 14 Počet sportovišť	53

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 SWOT analýza.....	23
Obrázek č. 2 Poloha města.....	24

8 Přílohy

Příloha č.1

Polostandardizovaný rozhovor s místostarostou města Kolín Mgr. Michaelem Kašparem

1. **Jaké plánujete investice v dalších pěti letech? Co je současnou prioritou v investicích města Kolín?**

Pokračování v rozsáhlých rekonstrukcích kanalizací a komunikací včetně rekonstrukce širšího centra města, které začíná Pražskou ulicí. Výstavbu sportovní haly v Kolíně, pokračování rekonstrukce zámku.

Dále revitalizace areálu chrám sv. Bartoloměje, Komenského parku, Náměstí Republiky a Jiráskova náměstí.

2. **Jak vyplývá z výsledků demografické analýzy, obec se potýká se stárnutím obyvatelstva. Je si tohoto jevu město vědomo? Pokud ano, jak plánuje tuto situaci v budoucnu řešit?**

Stárnutí populace je v ČR obecný jev, který se týká většiny oblastí vyjma prstence kolem Prahy. Co se týče jednotlivých opatření, snažíme se zabezpečovat větší komfort v domově pro seniory, nabízet seniorům více služeb a podporovat jejich aktivní život. Zároveň pracujeme na konceptu bezbariérových tras městem.

3. **Co považujete za největší přednost města Kolín? A co naopak za největší nedostatek?**

Kolín má obrovský potenciál, který ovšem není ještě využit. Předností je jistě jeho kulturní zázemí a historické části města, kde je velký potenciál pro místní i turisty, nevýhodou je samozřejmě stále ještě téměř 500 milionový dluh města, který vznikl po realizaci průmyslové zóny Kolín-Ovčáry. S tím souvisí i velká dopravní zátěž a absence severního obchvatu města.

4. **Jakým způsobem se město zapojuje do rozvoje podnikání? Jaké jsou vztahy obce s místními firmami?**

Město velmi úzce spolupracuje s lokálními firmami i nadnárodními investory, především v rámci rozvoje průmyslové zóny. Daří se lákat nové investory i přesouvat některé staré provozovny do nových budov v zóně. Funguje Grantový program TPCA a čím dál tím více firem se snaží zapojovat do podpory regionu. Zároveň ve městě funguje CEROP – podnikatelský inkubátor, který je též důležitým prostředníkem.

5. **Nachází se v Kolíně nevyužívané průmyslové budovy? Plánujete nějaký projekt revitalizace nevyužívaných průmyslových budov?**

Určitě ano, brownfieldy se nachází v oblasti kolem Havlíčkovy ulice (bývalá Tesla), v prostorách Tatry na Zálabí, ale i jinde. Nejsou v městském vlastnictví, tudíž město aktuálně nemá příliš možností jejich vývoj ovlivňovat. Nicméně v rámci územního plánování jistě město bude definovat rámcové cesty pro rozvoje jednotlivých lokalit.

Příloha č. 2

Anketa zodpovězená obyvateli Kolína

Otázka č.1: Kolik Vám je let?

- 15-25 let
- 26-40 let
- 41-60 let
- 61 let a více

Otázka č.2: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Střední bez maturity
- Střední s maturitou
- Vyšší odborné/Vysokoškolské

Otázka č.3: Jak dlouho žijete v obci?

- Méně jak 5 let
- 5 až 10 let
- 10 let a více
- Od narození

Otázka č.4: Z jakého důvodu jste přesídlil/a do obce Kolín?

- Žiju zde od narození
- Pracovní příležitosti
- Rodinné důvody
- Výhodné získání domu/bytu/pozemku
- Příznivé prostředí pro život

Otázka č.4: Jak jste spokojen/a s:

- Informovaností o dění v obci (správa obecního majetku, rozhodnutí zastupitelstva)
- Možností zaměstnání v Kolíně?

- Dostupností služeb (sociální a zdravotní služby, MHD)
- Kvalitou veřejných prostranství (náměstí, zeleň)
- Údržbou obecního majetku
- Kvalitou vzdělávání
- Kvalitou životního prostředí (kvalita ovzduší, odvoz odpadu a čištění ulic)
- Volnočasovými aktivitami ve městě (sport, divadla, kina, kroužky pro děti)

Otázka č.6: Jak často využíváte služeb MHD?

- Denně
- Příležitostně
- Vůbec

Otázka č.7: Navštěvujete webové stránky města?

- Denně
- Příležitostně
- Nikdy jsem je nenavštívil/a

Otázka č.8: Jak bezpečno je podle Vás ve městě?

- Bezpečno (nechávám otevřené dveře/okno)
- Spíše bezpečno
- Spíše nebezpečno (v noci raději nevycházím ven)
- Nebezpečno (krádeže, drogy, násilná kriminalita)

Otázka č. 9: Je v obci dostatek sportovišť?

- Ano
- Ne